



## Presenting a Model of Auditors' Psychological Well-being and Evaluating Identified Themes in the Auditing Profession

**Shahla Talari** 

Ph. D. Student, Department of Accounting,  
Mobarake Branch, Islamic Azad University,  
Esfahan, Iran

**Fatah Behzadian** \*

Assistant Professor, Department of  
Accounting, Najaf Abad, Islamic Azad  
University, Esfahan, Iran

**Mehdi Safari Geraili** 

Associate Professor, Department of Accounting,  
Bandargaz Branch, Islamic Azad University,  
Bandargaz, Iran

**Rahman Saedi** 

Assistant Professor, Department of Accounting,  
Khorasgan( Esfahan), Islamic Azad University,  
Esfahan, Iran

### Abstract

Changing the nature of behavioral knowledge in the auditing profession from purely classical processes in the development of auditors' functions to philosophical and cognitive processes has increased the quality of work life in this field. The purpose of this study is to present a model of auditors' psychological well-being and evaluate identified themes in the auditing profession. This study employs an exploratory methodology with analytical elements. Because of the lack of an integrated framework regarding the recognition of auditors' psychological well-being dimensions, we identified the study's themes through 12 interviews and coded them using thematic analysis. Then, using two processes of fuzzy Delphi analysis and classic Delphi, we analyzed the reliability of the

\* Corresponding Author: fatahbehzadian@gmail.com

**How to Cite:** Talari, Sh., Behzadian, F., Safari Geraili, M., Saedi, R. (2023). Presenting a Model of Auditors' Psychological Well-being and Evaluating Identified Themes in the Auditing Profession, *Empirical Studies in Financial Accounting*, 20(78), 221-272.

organizing and basic themes. In the quantitative part, to explain the themes confirmed from the Delphi analysis stage in the audit professional functions, we applied the fuzzy network analysis. In this study, according to the theoretical saturation point in thematic analysis, 12 accounting experts participated, and in the quantitative part, 30 auditors with more than five years of experience in the auditing profession who had work experience and technical knowledge participated. The results of the study in the qualitative part indicate the existence of three overarching themes, six organizing themes, and 38 basic themes. Also, based on the result of the Delphi analysis, it was determined that from the total of 38 basic themes, 17 final themes were entered into the fuzzy network analysis in the form of six organizing themes, and the findings showed that the most effective organizing theme of psychological well-being in the context of professional auditing functions is the theme of perception stimulation of auditors. Findings also revealed that strengthening the internal locus of control is the most effective aspect of psychological well-being in auditing.

**Keywords:** Psychological Well-Being, Thematic Analysis, Audit Profession.

## 1- Introduction

Expanding behavioral sciences' influence on auditing in recent decades has transformed auditors' traditional approaches and professional roles, enhancing the quality of auditing reports. This is due to the interplay between professional judgment and auditing standards within the auditors' behavioral and cognitive domains. (Zhao et al,2023). A significant development in auditing knowledge is the concept of psychological well-being. Psychological well-being encompasses auditors' emotional and mental states, their overall life and career satisfaction, as well as their mental efficiency and functionality (Broberg et.al, 2020). According to Chen et al. (2022), well-being is closely tied to an individual's perception of their experiences, leading to higher mental satisfaction and more qualified roles in professional responsibilities. In essence, psychological well-being results in positive emotions, a sense of purpose, autonomy, and the ability to form meaningful relationships with others (Mahmoudi and Sajadi Nejad, 2022).

## 2. Literature Review

When investigating the findings of a study in the field of Disease Psychology, a group of psychologists, guided by Seligman et al. (1999), concluded that despite significant achievements in developing effective therapies, focusing on the causes of diseases, especially mental ones, can lead to a reduction in fatal diseases in society. They aimed to explore the factors contributing to increased productivity in people's lives and embarked on a new cycle of studies to assess individual capabilities. This effort ultimately led to the development of a gradual psychological well-being approach within the domain of positive psychology. Therefore, one prominent focus in recent years has been on psychological well-being, which seeks to redefine the professional life of individuals through the lens of positive psychology (Haghighayeghi and Moghaddam Zadeh, 2022). O'Driscoll et al. (2004) were pioneers in formalizing the concept of psychological well-being within the framework of positive psychology. They emphasized the infusion of happiness and satisfaction into personal performance as a fundamental achievement of this concept.

On the other hand, Gurel (2009) emphasizes active participation in the professional environment as key to defining psychological well-being. It involves individuals striving to experience positive self-efficacy and creating a balanced career while attributing meaning to their work relationships. Furthermore, Clark et al. (2007) view psychological well-being as an affective state. They assert that motivation in one's job is driven by the happiness and vitality derived from personal performance, which in turn fosters emotional attachment to one's job. Despite varying definitions of

psychological well-being, it is evident that a deeper understanding of this concept is essential for greater effectiveness in the profession.

### **3. Methodology**

The current study serves a developmental purpose and has an exploratory nature in its results. Furthermore, it adopts a combined approach in data collection. Given the lack of a coherent framework in previous studies for the phenomenon under investigation within the auditing profession, our study aims to present a multi-dimensional model using thematic analysis and the approach outlined by Attride-Stirling (2001) across three coding stages and interviews. In other words, in the first stage, it is attempted to present the themes of the auditors' psychological well-being model in the form of a multi-dimensional model via analyzing the qualitative part and relying on thematic analysis process. The underlying philosophy of our study combines elements of volunteerism in the universe philosophy with structuralism in the philosophy of science.

### **4. Results**

Given the inductive and comparative nature of this study, the basic themes of auditors' psychological well-being are identified in the qualitative phase through thematic analysis. The reliability of these themes is then assessed using both Delphi Fuzzy and Delphi Classic analyses. The study proceeds to identify the most influential themes within the auditors' psychological well-being model through network analysis, specifically employing Fuzzy Analytic Network in the field of auditing. Therefore, thematic analysis was used in the first step to determine the themes related to the auditors' psychological well-being. Thematic analysis serves as an administrative process that examines the foundations and concepts of the current issue through concurrent content analysis in related studies and interviews to define its dimensions. Typology of thematic analysis according to Attride-stirling (2001) is applied in the present study. The results indicated that strengthening the internal locus of control within the auditing profession (C13) is considered the most critical theme in enhancing psychological well-being in the auditing profession. This theme draws attention to bolstering the professional functions of independent auditors. This basic theme is considered among the organizing themes which stimulate the auditors' perception and pervasive theme of individual mechanisms in reinforcing psychological well-being.

### **5. Discussion**





The aim of this study is to conduct a network analysis within the auditors' psychological well-being model to define key factors in the auditing

profession. Thematic analysis was chosen to present the model since there was no existing theoretical framework for developing the dimensions of psychological well-being in auditors' professional roles in this study. In total, a hexagonal model was constructed, consisting of three overarching themes, six organizing themes, and 38 basic themes. These themes were developed through 12 interviews with experts and three coding stages, guided by the theoretical saturation point, and were introduced as contributing factors to the development of auditors' psychological well-being. Confirming reliability of the organizing and basic themes was required as two important constructs in the presented model in the qualitative part with the purpose of determining the most effective theme in the auditors' psychological well-being. Through two separate Delphi Fuzzy and Delphi Classic processes, it was initially found that the six organizing themes displayed high generalizability within recognized categories as pervasive themes. Secondly, out of the 38 primary themes, 21 basic themes were eliminated during two rounds of Delphi Classic analysis based on two criteria: mean and agreement coefficient. As a result, 17 basic themes were confirmed and incorporated into the Fuzzy Analytic Network process.

## 6. Conclusion

Two key results emerged from the prioritization of organizing and basic themes in the analytical process. Prioritizing organizing themes revealed that the most impactful theme on psychological well-being in the field of professional auditing is 'stimulating the auditors' perception' (C1), with a relative weight of 0.286, placing it at the top of the matrix. Conversely, 'reinforcing internal locus of control' (C13) was identified as the most crucial basic theme for enhancing psychological well-being in the auditing profession, highlighting its potential significance in strengthening the professional functions of independent auditors.

## ارائه مدل بهزیستی روان‌شناختی حسابرسان و ارزیابی مضامین شناسایی شده در حرفه حسابرسی

- دانشجوی دکتری گروه حسابداری، واحد مبارکه، دانشگاه آزاد اسلامی، اصفهان، ایران  شهلا طالاری
- استادیار گروه حسابداری، واحد نجف آباد، دانشگاه آزاد اسلامی، اصفهان، ایران  \* فتاح بهزادیان
- دانشیار گروه حسابداری، واحد بندر گز، دانشگاه آزاد اسلامی، بندر گز، ایران  مهدی صفری گرایلی
- استادیار گروه حسابداری، واحد خوراسگان (اصفهان)، دانشگاه آزاد اسلامی، اصفهان، ایران  رحمان ساعدی

### چکیده

تغییر ماهیت دانش رفتاری در حرفه حسابرسی از فرآیندهای صرفاً کلاسیک در توسعه کارکردهای حسابرسان به فرآیندهای فلسفی و شناختی باعث افزایش کیفیت زندگی کاری در این عرصه برای متصدیان حرفه‌ای آن شده است. هدف این مطالعه، تحلیل شبکه‌ای مدل بهزیستی روان‌شناختی حسابرسان برای تبیین محورهای کارکردی در حرفه حسابرسی می‌باشد. این مطالعه از نظر روش شناسی اکتشافی و به لحاظ تحلیلی ترکیبی قلمداد می‌شود؛ زیرا به دلیل فقدان چارچوب منسجم در خصوص شناخت ابعاد بهزیستی روان‌شناختی حسابرسان، این مطالعه از طریق تحلیل تماتیک نسبت به شناسایی مضامین مطالعه طی ۱۲ مصاحبه و کدگذاری اقدام نمود. سپس با استفاده از دو فرآیند تحلیل دلفی فازی و دلفی کلاسیک، پایایی مضامین سازمان‌دهنده و پایه مورد تحلیل قرار گرفت تا در نهایت در بخش کمی، جهت تبیین مضامین تأییدشده از مرحله تحلیل دلفی در کارکردهای حرفه‌ای حسابرسی، از تحلیل شبکه‌ای فازی استفاده شود. در این مطالعه با توجه به نقطه اشباع تنوریک در تحلیل تماتیک، ۱۲ نفر از خبرگان حسابداری مشارکت

داشتند و در بخش کمی نیز ۳۰ نفر از حسابرسان دارای بیش از ۵ سال سنوات در حرفه حسابرسی که از تجربه‌های کاری و سطح دانش فنی برخوردار بودند، اقدام به مشارکت نمودند. نتایج مطالعه در بخش کیفی طی ۱۲ مصاحبه انجام شده از وجود ۳ مضمون فراگیر و ۶ مضمون سازمان دهنده و ۳۸ مضمون پایه حکایت دارد. همچنین بر اساس نتیجه تحلیل دلفی مشخص گردید، از مجموع ۳۸ مضمون پایه، ۱۷ مضمون نهایی در قالب ۶ مضمون سازمان دهنده وارد تحلیل شبکه‌ای فازی شدند که یافته‌ها نشان داد، اثرگذارترین مضمون سازمان دهنده بهزیستی روان‌شناختی در بستر کارکردهای حرفه‌ای حسابرسی، مضمون تحریک ادراک حسابرسان می‌باشد. همچنین مشخص گردید، تقویت منبع کنترل درونی در حرفه حسابرسی به‌عنوان محوری‌ترین مضمون پایه بهزیستی روان‌شناختی در حرفه حسابرسی محسوب می‌شود. این مطالعه ضمن توسعه ادبیات نظری مرتبط با حوزه رفتار حرفه‌ای در حسابرسی می‌تواند به تقویت رهنمودهای آیین رفتار حرفه‌ای کمک نماید تا با تحریک انگیزه‌های درونی، سطح اثربخشی کارکردهای حسابرسان ارتقا یابد.

**کلیدواژه‌ها:** بهزیستی روان‌شناختی، ارزیابی مضامین، حرفه حسابرسی.



## مقدمه

بسط دانش علوم رفتاری به بسترهای حرفه حسابرسی طی چند دهه گذشته سبب بروز تغییرات در رویکرد کلاسیک و کارکردهای حرفه‌ای حسابرسان گردیده است (روشن‌علی و همکاران، ۱۴۰۱) و زمینه را برای تقویت کیفیت گزارش حسابرسی، بیش‌ازپیش ممکن ساخته است؛ زیرا موضوع قضاوت حرفه‌ای در کنار استانداردهای حسابرسی به حوزه‌های رفتاری و شناختی حسابرسان مرتبط می‌باشد (Zhao et al., 2023). یکی از مهم‌ترین فرآیندهای به‌روزرسانی شده در دانش حسابرسی، مفهوم بهزیستی روان‌شناختی<sup>۱</sup> حسابرسان می‌باشد. بهزیستی روان‌شناختی مفهوم گسترده‌ای است که شرایط عاطفی و روانی، کیفیت زندگی کاری و میزان رضایت حسابرسان در حرفه‌ی تحت تصدی یعنی حسابرسی را به تصویر می‌کشد و به‌نوعی به اثربخشی و کارایی روانی فرد اشاره دارد (Broberg et al., 2020)؛ به‌عبارت‌دیگر، وجود بهزیستی روان‌شناختی می‌تواند به تقویت پسایندهایی همچون تجربه هیجانانگیز مثبت؛ گسترش هدف و حس خودمختاری؛ توانایی مشارکت در کار و برقراری روابط معنی‌دار با دیگران منجر شود (محمودی و سجادی‌نژاد، ۱۴۰۱).

درواقع از آنجایی که عملکردهای حرفه‌ای در حسابرسی با ویژگی‌های فردی درهم آمیخته می‌شود، تبیین موضوع بهزیستی روان‌شناختی به‌عنوان یک فرآیند ادراکی در حسابرسان، امکان کنترل هیجانانگیز و اجتناب از فشار دینفعان در اظهارنظرهای حسابرسی را ممکن می‌سازد (Herrbach, 2001)؛ زیرا حرفه حسابرسی به دلیل فشار و استرس روانی بالا، می‌تواند به تدریج کارکردهای حسابرسان را تحت تأثیر قرار دهد و امکان ارائه گزارش با کیفیت حسابرسی را کاهش دهد (غلامی‌فتیده و همکاران، ۱۴۰۱). وجود تفکر انتقادی در هر حرفه‌ای به پویایی و رشد آن حرفه در جهت ایجاد مسئولیت و تعهد بیشتر به متصدی آن منجر خواهد شد، چراکه از زوایایی مختلف به شغل و حرفه خود نگاه می‌کند و باعث می‌گردد تا الگوها و معیارهای پنهان آن حرفه را با جهان‌بینی بهتری کشف نماید. حسابرسی نیز به‌عنوان یکی از مشاغل نیازمند تفکر از این قاعده مستثنی نیست و برای

---

1. Psychological well-being



پاسخگویی به نیازها و تغییرات سطح آگاهی و انتظارات ذینفعان در بازار سرمایه، نیازمند تفکر انتقادی می‌باشد، تفکری که رویکردهای انحرافی و تحریف و تقلب در عملکردهای مالی را بهتر استنباط می‌نماید و قدرت فهم و شهودی تأثیرگذارتری در برابر چنین وضعیت‌هایی از خود نشان می‌دهد (پورسمیعی و همکاران، ۱۴۰۰).

از این‌رو تمرکز بر موضوع بهزیستی روان‌شناختی حساب‌برسان مسئله‌ای در عصر حاضر می‌باشد که پژوهش‌های گذشته چندان به این حوزه از حرفه حسابرسی نپرداخته‌اند. لذا اهمیت ارزیابی بهزیستی روان‌شناختی حساب‌برسان در حیطه‌های متعدد می‌تواند ضمن آرامش فردی و اثربخشی انگیزه‌های حرفه‌ای، به کاهش شکاف انتظارات در این عرصه کمک نماید (O'Donnell et al., 2022).

درواقع مسئله‌ی این مطالعه شناسایی و نحوه چگونگی ارزیابی بهزیستی روان‌شناختی حسابرسی می‌باشد، موضوعی که اگرچه حرفه حسابرسی به واسطه‌ی تعدد استانداردها و ضوابط اخلاقی مورد تأکید در این عرصه، به آن پرداخته است، اما وجود زوایایی ناشناخته و متفاوت رفتارهای فردی حساب‌برسان، نشان‌دهنده‌ی این موضوع است که وجود چنین هنجارهایی نتوانسته است به ایجاد یک رویه ادراکی مشخص از اثربخشی بهزیستی روان‌شناختی در حساب‌برسان کمک نماید (Salehi et al., 2022). از طرف دیگر تداخل تئوری‌هایی همچون تئوری هویت اجتماعی<sup>۱</sup> (Smith and Hogg, 2008) و تئوری حفاظت از منافع ذینفعان<sup>۲</sup> (Hobfoll, 2002) با اختلال‌های ناشی از فشار شغلی باعث می‌گردد تا کارکردهای بهزیستی روان‌شناختی بیش‌ازپیش در این حرفه مورد توجه باشد (Turton et al., 2020) و به‌عنوان یک زمینه‌ی ادراکی، نقش مهمی در توسعه‌ی کارکردهای رفتار حرفه‌ای حساب‌برسان داشته باشد، مسئله‌ای که این مطالعه به‌واسطه‌ی ترکیبی روش‌های تحلیل کیفی و کمی به دنبال تبیین آن در حرفه‌ی حسابرسی می‌باشد؛ به‌عبارت‌دیگر، این مطالعه از طریق ایجاد ارتباط بین موضوعات تخصصی با رفتارهای حرفه‌ای در پی ارتقاء کیفیت کارکردهای عملکردی حساب‌برسان می‌باشد. درواقع حساب‌برسان به دلیل تنش‌های

---

1. Social Identity Theory  
2. Shareholders Protect Theory

شغلی که در کارراهی حرفه‌ای خود با آن مواجه می‌شوند، ممکن است توازن شغلی خود را تحت فشارهای بیرونی و درونی در حرفه‌ی حسابرسی از دست بدهند و باعث شود تا به دلیل افول رضایت شغلی، کیفیت گزارش حسابرسی کاهش یابد. لذا بسط زمینه‌های ارزیابی بهزیستی روان‌شناختی در حسابرسان، می‌تواند به توسعه‌ی کیفیت زندگی کاری آنان در انجام مسئولانه و متعهدانه‌ی حرفه حسابرسی منجر شود و از این طریق ارزش‌های اخلاق‌گرایی حرفه‌ای توسعه یابد. لذا با توجه به توضیح موارد فوق، انجام این مطالعه از دو منظر می‌تواند دارای اهمیت باشد.

اولاً مرور پژوهش‌هایی همچون Broberg et al (2020) که به بررسی «سوابق بهزیستی روان‌شناختی در میان کارکنان مؤسسه حسابرسی سوئدی»؛ Suwandi et al (2020) که به بررسی «بررسی تأثیر هوش معنوی و استرس نقش بر حسابرسان عملکرد بر بهزیستی روان‌شناختی»؛ Perkins & Fisher (2010) «فراتر از معیارهای تخصصی: برنامه‌های روانشناسی سلامت حسابرسان» پرداخته‌اند، نشان می‌دهد اگرچه این مفهوم به‌عنوان یک عامل اثرگذار بر ادراک شخصی حسابرسان امروزه بشدت مورد توجه می‌باشد و بی‌توجهی به آن، پیامدهایی همچون عدم استقلال؛ تعارض‌گرایی و کاهش کیفیت گزارش حسابرسی را می‌تواند به همراه داشته باشد، اما نکته‌ی قابل ذکر این است که غالب پژوهش‌های انجام‌شده در این عرصه، بسط رویکردهای ادراکی در سایر دانش وابسته به حرفه حسابرسی بوده است و ارائه یک چارچوب نظری منسجم می‌تواند به ارتقاء سطح دانش‌افزایی حوزه‌ی رفتار در حرفه حسابرسی کمک نماید، زیرا در هیچ پژوهشی نسبت به واکاوی ابعاد این مفهوم اقدام نشده است. از طرف دیگر باید بیان نمود، تفاوت این مطالعه با پژوهش‌هایی دیگر این است که صرفاً در گذشته، از طریق استفاده از یک پرسشنامه استاندارد، تأثیر بهزیستی روان‌شناختی بر کارکردهای حسابرسان مورد بررسی قرار گرفته است، درحالی‌که این مطالعه باهدف ارزیابی مدل بهزیستی روان‌شناختی حسابرسان و ارائه یک الگوی مبتنی بر ویژگی‌های منحصر به فرد این مفهوم، به دنبال اولویت‌بندی محورهای شناسایی‌شده‌ی مدل از طریق تحلیل شبکه‌ای در بستر حرفه حسابرسی می‌باشد، موضوعی

که در پژوهش‌های گذشته مورد توجه قرار نگرفته است.

ثانیاً نتایج این مطالعه می‌تواند به نهادهای نظارتی همچون تدوین‌کنندگان استانداردهای حسابرسی کمک نماید، تا مطابق با رهنمودهای اجرای آیین اخلاق حرفه‌ای و دستورالعمل‌های مرتبط، استراتژی‌های شناسایی شده جهت توسعه بهزیستی روان‌شناختی، را مورد توجه قرار دهند و براین اساس نسبت به حفظ پایدار رفتار حسابرسان در کنترل تعارض‌های شغلی، رهنمودهایی را تدوین و اجرا نمایند و از طریق توسعه‌ی مفهوم بهزیستی روان‌شناختی در حسابرسان، به آرامش ذهنی آنان کمک نمایند تا از این طریق بتوانند نسبت به ارائه‌ی راه‌کارهای لازم، تدابیری را اتخاذ کنند. لذا با توجه به اینکه مطالعه‌ای در گذشته نسبت به ارائه‌ی مدل و ارزیابی بهزیستی روان‌شناختی در حرفه حسابرسی اقدام نکرده است، انجام این مطالعه می‌تواند در پیوند بین ویژگی‌های حرفه حسابرسی در حوزه بیرونی با علل و رویکردهای روان‌شناختی در حوزه‌ی فردی، توازن ایجاد نماید و از طریق ترکیب شیوه‌های تحلیل کیفی و کمی، ارزیابی مناسبی از کارکردهای رفتاری و ادراکی حسابرسان در این عرصه صورت گیرد. لذا هدف این مطالعه، تمرکز بر تحلیل شبکه‌ای جهت ارزیابی مدل بهزیستی روان‌شناختی حسابرسان برای تبیین محورهای کارکردی در حرفه حسابرسی می‌باشد.

## مبانی نظری

گروهی از روانشناسان با هدایت Seligman (1999) در بررسی یافته‌های پژوهشی خود در روانشناسی بیمارگرا<sup>۱</sup> به این نتیجه رسیدند که با وجود دستاوردهای چشم‌گیر در یافتن درمان‌ها مؤثر، اما تمرکز بر علل بیماری به‌ویژه دلایل روانی می‌تواند به کاهش بیماری‌های مهلک در جامعه منجر شود و تلاش نمودند تا در دور جدیدی از پژوهش‌های خود به دلایل بهره‌وری بیشتر در زندگی افراد بپردازند و زمینه‌های قابلیت‌های فردی را مورد ارزیابی قرار دهند که این پژوهش باعث گردید تا از طریق روانشناسی مثبت‌گرا<sup>۲</sup>، رویکرد

1. Disease Psychology School
2. Positive Psychology School

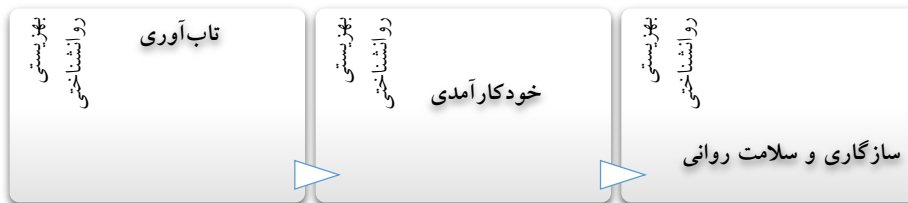
بهزیستی روان‌شناختی به تدریج ایجاد شود؛ بنابراین یکی از موضوع‌هایی که در دهه اخیر توجه بسیاری را به خود جلب نموده است، بهزیستی روان‌شناختی از طریق روانشناسی مثبت‌گرا تلاش نموده تا به ارتقاء سطح زندگی حرفه‌ای افراد هویت تازه‌ای ببخشد (حقایقی و مقدم‌زاده، ۱۴۰۱). O'Driscoll et al. (2004) به‌عنوان اولین محققانی بودند که به تبیین مفهوم بهزیستی روان‌شناختی در بستر روانشناسی مثبت‌گرا پرداختند و مهم‌ترین دستاورد این مفهوم را تزریق شادی و رضایت‌بخشی در کارکردهای عملکرد فردی توصیف نمودند.

از طرف دیگر Gurel (2009) در تعریف بهزیستی روان‌شناختی به توانایی مشارکت فعال در محیط حرفه‌ای اشاره دارد که فرد با معنابخشیدن به روابط کاری خود، تلاش می‌نماید تا خود کارآمدی مثبت را تجربه نماید و سطحی از تعادل در مسیر شغلی خود را به وجود آورد. از طرف دیگر، Clark et al. (2007) به بهزیستی روان‌شناختی به‌عنوان یک معنای عاطفی می‌نگرند و بیان می‌نمایند، آنچه در یک شغل می‌تواند به افراد انگیزه بدهد، شادی و نشاط ناشی از عملکردهای فردی است که می‌تواند به وابستگی عاطفی فرد به حرفه تحت تصدی منجر شود. علیرغم وجود تعاریف متنوع در مورد بهزیستی روان‌شناختی، اما مسئله‌ای که مشخص است، این مفهوم برای اثرگذاری بیشتر نیازمند شناخت بیشتر در حرفه می‌باشد.

درواقع باید بیان نمود، بهزیستی روان‌شناختی به‌عنوان یکی از اساسی‌ترین مفاهیم روانشناسی مثبت‌گرا، تلقی می‌شود که توصیف‌کننده‌ی شرایط مثبت و حالت بهینه در فرد است که معمولاً در افراد دارای افسردگی و اضطراب کمتر پدیدار می‌شود و پیامدهای تاب‌آوری؛ خودکارآمدی؛<sup>۱</sup> سازگاری<sup>۲</sup> و سلامت روان فردی را می‌تواند در پی داشته باشد (Avey et al., 2022).

- 
1. Resilience
  2. Self-efficacy
  3. Adaptation

شکل ۱. پیامدهای بهزیستی روان‌شناختی



درواقع باید بهزیستی روان‌شناختی را می‌بایست ارزیابی مثبت‌گرایانه‌ای از عملکردهای فردی تلقی نمود که می‌بایست از جوانب متفاوت شغلی شامل ابعاد عاطفی؛ انگیزشی؛ رفتاری؛ شناختی و روان‌تنی مورد بررسی قرار گیرد (Lapin et al., 2022). به‌عنوان مثال از منظر بعد عاطفی، بهزیستی روان‌شناختی به احساسات؛ تجارب و هیجانات مثبت اشاره دارد که ناشی از تأثیر عواملی از جمله درآمد؛ فرصت‌های ارتقاء و وظایف شغلی تلقی می‌شود که زمینه‌ی خوشنودی شغلی را فراهم می‌آورد (Bonilla-Asalde., 2021). بسط این مفهوم در حرفه حسابرسی می‌تواند در مطالعه Molina-Sánchez et al (2019) نمود پیدا کند، زیرا این مطالعه ضمن اینکه نشان داد، منابع شغلی اثر مستقیم و مثبتی بر رضایت شغلی و بهزیستی روانی حسابرسان دارد، درعین حال محرکی در کیفیت گزارش حسابرسی قلمداد می‌شود که می‌تواند از طریق اهرم تفکر انتقادی زمینه برای پایبندی بیشتر بر تردید حرفه‌ای را مهیا نماید و در نتیجه به کیفیت گزارش حسابرسی کمک کند. از طرف دیگر Farcane et al (2021) نقش بهزیستی روان‌شناختی در ادراک حسابرسان را سنگ بنای جلوگیری از تورش‌های رفتاری در این عرصه بیان نمود و تمرکز بر تقویت آیین رفتار حرفه‌ای را مورد توجه قرار داد. Xie & Yan (2016) با تمرکز بر وجود فشار شغلی در حسابرسی بیان نمودند، بهزیستی روان‌شناختی به دلیل ایجاد ذهن آگاهی متوازن در حسابرسان می‌تواند با ایجاد نگرش مثبت در فرد، مانع از احاطه‌ی استرس بر قضاوت‌های حرفه‌ای حسابرسان می‌گردد. همچنین Guppy & Daniels (2010) در پژوهش خود به بررسی نقش بهزیستی روان‌شناختی به‌عنوان مکانیسمی در برابر وجود استرس و فشار شغلی در حرفه حسابرسی پرداختند و بیان کردند که اثرات منفی استرس و فرسودگی شغلی

زمانی می‌تواند در حرفه حسابرسی کنترل گردد، که ارکان سیاست‌گذاری در حرفه حسابرسی با تمرکز بر جنبه‌های بهزیستی روان‌شناختی، امکان افزایش ذهن آگاهی فردی را ایجاد نمایند تا حساب‌برسان بتوانند با انگیزه‌ی بیشتری در برابر فشارهای شغلی واکنش مثبت نشان دهد. با توجه به مبانی نظری مطرح‌شده، سؤال‌های پژوهش به ترتیب زیر ارائه می‌شود:

- سؤال اول) مضامین بهزیستی روان‌شناختی حساب‌برسان کدام‌اند؟
  - سؤال دوم) تأثیرگذارترین مضامین مدل بهزیستی روان‌شناختی حساب‌برسان بر اساس تحلیل شبکه‌ای در بستر حرفه حسابرسی کدام است؟
- همان‌طور که از فرآیند تدوین سؤالات مشخص است، سؤالات اول مطالعه‌ی حاضر از طریق تحلیل تماتیک به دنبال شناسایی مضامین بهزیستی روان‌شناختی حساب‌برسان می‌باشد تا طی سه مرحله شناسایی مضامین پایه؛ سازمان‌دهنده و فراگیر، ابعاد پدیده موردبررسی شناسایی شود و به‌منظور پاسخ به سؤال دوم مطالعه‌ی حاضر نیز از فرآیند شبکه‌ای فازی استفاده می‌شود.

### روش شناسی

این مطالعه به لحاظ هدف در دسته پژوهش‌های توسعه‌ای قرار می‌گیرد و به لحاظ نتیجه، اکتشافی است. همچنین به لحاظ جمع‌آوری داده‌های مطالعه نیز ترکیبی تلقی می‌شود. لذا از آنجایی که با مرور پژوهش‌های گذشته مشخص می‌گردد که چارچوب منسجمی برای پدیده موردبررسی در بسترهای حرفه‌ای حسابرسی وجود ندارد، این مطالعه از طریق تحلیل تماتیک و رویکرد Attride-stirling (2001) طی سه مرحله کدگذاری و ابزار مصاحبه، نسبت به ارائه‌ی یک مدل چندبعدی اقدام می‌نماید؛ به عبارت دیگر، ابتدا از طریق تحلیل بخش کیفی و با اتکا به فرآیند تحلیلم تلاش می‌شود تا مضامین مدل بهزیستی روان‌شناختی حساب‌برسان در قالب یک مدل چندبعدی ارائه شود. برای این منظور می‌بایست بیان نمود، پس از ارائه مدل و سنجش پایایی ابعاد آن از طریق تحلیل دلفی، در تحلیل کمی، مطالعه از طریق فرآیند شبکه‌ای فازی در گام اول اقدام به تعیین وابستگی میان مضامین شناسایی‌شده

از طریق پرسشنامه مقایسه زوجی می‌شود و در گام دوم با محاسبه‌ی وزن هریک از مؤلفه‌ها در قالب نرم‌افزار LINGO تلاش می‌گردد تا تأثیرگذارترین بعد شناسایی شده، تعیین گردد.

### مشارکت‌کنندگان و فرآیند انتخاب

همسو با ماهیت تشریح شده در انجام این مطالعه از نظر روش‌شناسی، برای شناسایی ابعاد چارچوب بهزیستی روان‌شناختی حساب‌رسان در بخش کیفی از مصاحبه استفاده شد تا نسبت به شناسایی مضامین پدیده موردبررسی، اقدام لازم صورت گیرد. لذا ابتدا تلاش گردید تا رسیدن به جامعه هدف دارای اصالت، معیارهای در خصوص انجام مصاحبه‌شوندگان تدوین گردد. این معیارهای عبارت‌اند از:

۱. دارا بودن شناخت مفهومی در حوزه‌های دانش رفتار حرفه حسابرسی
۲. احاطه کامل به شیوه‌های پژوهش‌های کیفی و آشنایی با روند مصاحبه‌گری و تحقیق‌های مرتبط با حوزه حسابرسی
۳. آشنایی با ماهیت کارکردهای درونی حساب‌رسان

بر اساس سه معیار فوق جستجو برای رسیدن به افراد مطلع و متمایل به انجام مصاحبه آغاز گردید. برای این منظور ابتدا محققان این پژوهش، لیستی از خبرگان پژوهشی در حوزه دانش حسابداری که در دسترس بودند، مشخص نمودند که برای این منظور از جستجو در سایت‌های معتبر علمی و پژوهشی در داخل و خارج از کشور استفاده شد. سپس از طرق مختلف تلاش گردید تا با گزینه‌های اولیه برای انجام فرآیند مصاحبه هماهنگی لازم در خصوص تمایل به انجام مصاحبه و تشریح موضوع پژوهش، صورت گیرد. تعداد تماس‌های اولیه با ۲۸ نفر به عمل آمد و از آن‌ها خواسته شد، تا در صورت تمایل، مقدمات انجام مصاحبه مهیا گردد. از مجموع ارتباطات با افراد، بر اساس مؤلفه‌هایی همچون مسافت؛ عدم‌آمدگی در رابطه با انجام مصاحبه و عدم‌تمایل، ۱۷ نفر در مرحله اولیه اعلام آمادگی نمودند که باتوجه به نقطه اشباع تئوریک به‌عنوان فرآیند اتمام مصاحبه‌ها، با ۱۲ نفر از افراد انتخاب‌شده به‌عنوان خبرگان دانش حسابداری، مصاحبه در بازه زمانی شش ماه صورت پذیرفت. در فرآیند رسیدن به نقطه اشباع تئوریک، مصاحبه

اول تا مصاحبه هشتم از طریق مصاحبه‌های مستقیم کدهای باز متنوع ایجاد می‌شد و از مصاحبه هشتم تا مصاحبه دهم عموماً کدهای ایجاد شده مشابه کدهای قبلی بودند و از مصاحبه دهم تا دوازدهم، فرآیند مصاحبه باهدف رسیدن به نقطه اشباع تئوریک صورت پذیرفت که در پایان مصاحبه دوازدهم مشخص گردید، کد جدیدی از مصاحبه‌ها ایجاد نمی‌شود. نکته حائز اهمیت این است باتوجه به محدودیت‌های انجام مصاحبه حضوری، تا حد امکان از راه‌کارهای جایگزین همچون تماس تلفنی و نرم‌افزارهای ارتباطی اجتماعی استفاده شود. بر این مبنا ۶ مصاحبه به صورت تلفنی و نرم‌افزارهای ارتباطی (واتس‌آپ) و ۶ مصاحبه به صورت حضوری صورت پذیرفت. ذکر این نکته حائز اهمیت است که رعایت اصول اخلاقی در حفظ مباحث و دیدگاه‌های آن‌ها در همان ابتدا تأکید می‌شد، تا اطمینان و اعتماد آن‌ها برای انجام مصاحبه‌ها جلب گردد. روش نمونه‌گیری در این بخش، نمونه‌گیری نظری بود و در این فرآیند تلاش شد تا انتخاب نمونه‌ها در جهت به وجود آوردن یک نظریه به‌گونه‌ای انجام گیرد که شناخت نظری در خصوص موضوع مورد مطالعه وجود داشته باشد. در واقع در این روش نمونه‌گیری، از موارد مشابهی که در یک جامعه هدف وجود دارند، اطلاعات جمع‌آوری شد تا مشخص شود که تئوری‌های رفتاری در زمینه‌ی مورد بررسی تقویت شود (رنجبر و همکاران، ۱۳۹۱). تکنیک رسیدن به خبرگان پژوهش، تکنیک دروازیانان اطلاعات<sup>۱</sup> بود. در واقع باتوجه به شناسایی خبرگان پژوهش بر اساس معیارهای تعیین شده، تکنیک حاضر به محقق کمک می‌نمود تا در هماهنگی‌های لازم برای مصاحبه از نفوذ افراد نزدیک به خبرگان بهره برده شود (جلالی، ۱۳۹۱).

در بخش کمی و پس از طراحی مدل از طریق انتخاب جامعه هدف در بین حساب‌رسان دارای بیش از ۵ سال سنوات در حرفه حسابداری بر اساس تجربه‌های کاری و سطح دانش فنی و تخصصی، تعداد ۳۰ نفر به‌عنوان جامعه هدف در بخش کمی بر اساس نمونه‌گیری در دسترس و همگن انتخاب شدند. تعداد مشارکت‌کنندگان در این نوع از فرآیندهای

---

1. Information gatekeeper



تحلیلی که بر اساس مقایسه زوجی به صورت دودویی انجام می‌شود، محدود می‌باشد و مطلوب‌ترین تعداد مشارکت‌کنندگان نیز در حالت استاندارد ۲۰ تا ۳۰ نفر می‌باشد (Dinçer et al., 2020؛ Chandra and Kumar, 2020).

### گردآوری و تجزیه و تحلیل

در این مطالعه در بخش کیفی جهت جمع‌آوری داده‌های مصاحبه با خبرگان حسابداری، از مصاحبه‌های باز و سپس از مصاحبه‌های نیمه‌ساختارمند با زمان متوسط یک ساعت استفاده شد. سؤالات مصاحبه‌ها شامل موقعیت‌های واقعی بودند که مصاحبه‌شوندگان برحسب تجربه و یا تحصیلات با آن مواجه شده بودند. در آغاز فرآیند تحقیق مصاحبه‌ها عموماً بدون ساختار انجام می‌شد چراکه این موضوع به ایجاد دیدگاه‌های متفاوت در مورد موضوع پژوهش به محقق کمک می‌نمود، اما در مراحل بعدی فرآیند تحقیق، به دلیل معنا پیدا کردن مفاهیم، مصاحبه‌ها به سمت نیمه‌ساختاریافته هدایت شد، تا چارچوب نظری هدفمندی به منظور تولید محتوای اثربخش‌تر ایجاد شود. این کار می‌تواند به کاهش تأثیرگذاری گرایش یا جهت ناشی از تئوری‌های مبتنی بر ادبیات تحقیق در حین گردآوری داده‌ها، کمک شایانی نماید. یکی از مهم‌ترین بخش‌های تحلیل‌های کیفی همچون تحلیل مضمون، اتمام مصاحبه‌ها می‌باشد، که رسیدن به نقطه اشباع به عنوان یک فرآیند و استراتژی در این تحلیل بسیار حائز اهمیت بود. محققان پس از هر مصاحبه، شروع به کدگذاری باز و تا حدی کدگذاری انتخابی می‌نمودند تا مفاهیم و اشتراکاتشان مشخص گردد و بر این اساس در هر مرحله کدهای ایجادشده از مرحله‌ی کدگذاری انتخابی باهم مورد مقایسه قرار می‌گرفتند.

پس در بخش کمی، با توجه به ارائه‌ی چارچوب نظری پژوهش، ابعاد مدل بهزیستی روان‌شناختی حساب‌برسان یک‌بار بر اساس تحلیل دلفی فازی به منظور سنجش پایایی مؤلفه‌های پژوهش در راستای مقوله‌های شناسایی شده، مورد بررسی قرار می‌گیرد تا با توجه به تفاوت میانگین فازی تکرار دوره‌های دلفی، تناسب محتوایی ابعاد با موضوع حاضر بررسی شود و یک‌بار نیز از طریق فازی کلاسیک مضامین مفهومی برای ورود به بخش

کمی موردسنجش قرار می‌گیرند. در واقع برای انجام تحلیل دلفی، مؤلفه‌های اصلی به‌دست‌آمده از مرحله کدگذاری انتخاب در تحلیل گرنند تئوری، در قالب یک چک‌لیست امتیازی ۵ گزینه‌ای (امتیازی) طراحی می‌شوند و مجدداً بین مشارکت‌کنندگان پژوهش در بخش کیفی توزیع می‌گردد تا مشخص شود ابعاد شناسایی شده به‌درستی مفهوم موردبررسی را پوشش می‌دهند یا خیر؛ اما برای انجام تحلیل دلفی کلاسیک از طریق ایجاد یک چک‌لیست ۷ گزینه‌ای لیکرت نسبت به ارزیابی مضامین مفهومی اقدام می‌شود. در نهایت از طریق تحلیل شبکه‌ای فازی ارزیابی متناسبی بین ابعاد مدل بهزیستی روان‌شناختی صورت می‌گیرد. برای پیاده‌سازی این فرآیند می‌بایست نسبت به طی گام‌های زیر اقدام نمود.

تشکیل ساختار ماتریس: در این مرحله بر اساس شناسایی ابعاد مدل در قالب مؤلفه‌ها و مضامین، می‌بایست ساختار سلسله‌مراتب تصمیم‌گیری ایجاد گردد تا امکان مقایسه زوجی صورت گیرد.

تعیین اوزان معیارهای سنجش: برای این منظور ابتدا می‌بایست پرسشنامه‌ای در قالب متغیر کلامی ایجاد نمود که امکان محاسبه نرخ سازگاری وجود داشته باشد.

جدول ۱. مقیاس‌های زبانی برای بیان درجه اهمیت

مقیاس زبانی برای درجه اهمیت	اعداد مثلثی فازی	معکوس اعداد مثلثی فازی
اهمیت یکسان	(۱،۱،۱)	(۱،۱،۱)
نسبتاً مهم‌تر	(۱،۳،۵)	(۱/۵، ۱/۳، ۱)
مهم‌تر	(۳،۵،۷)	(۱/۷، ۱/۵، ۱/۳)
خیلی مهم‌تر	(۵،۷،۹)	(۱/۹، ۱/۷، ۱/۵)
کاملاً مهم‌تر	(۷،۹،۹)	(۱/۹، ۱/۹، ۱/۷)

در ادامه، پس از جمع‌آوری پرسشنامه‌ها، نرخ سازگاری هر ماتریس باتوجه به رابطه زیر می‌بایست کنترل گردد.

$$CR = \frac{CI}{RI} \quad CR < 0/1 \text{ (۱) رابطه}$$

برای تشکیل مقایسه زوجی عاری از تعصب تصمیم‌گیرنده نسبت به ارائه‌دهندگان خاص ماتریس توافقی صورت می‌گیرد (سو و همکاران، ۲۰۱۱). در این راستا، برای رسیدن ماتریس مقایسات زوجی توافقی به یک ماتریس واحد، از میانگین هندسی استفاده می‌گردد. پس از تشکیل ماتریس تصمیم‌گیری توافقی، اوزان معیارها توسط مدل برنامه‌ریزی آرمانی که Wang et al (2009) ارائه نموده‌اند، در قالب نرم‌افزار LINGO محاسبه می‌گردد. این مدل برخلاف بسیاری از مدل‌ها، وزن را به صورت فازی محاسبه کرده و در قالب اعداد فازی مثلثی نمایش می‌دهد.

#### فرآیند اعتباریابی جمع‌آوری داده‌ها

در این بخش باهدف سنجش اعتبار کدگذاری‌های صورت گرفته، از طریق روش مثلث‌سازی<sup>۱</sup> در پژوهش‌های کیفی استفاده می‌شود. مثلث‌سازی در واقع با الهام از علم هندسه، سنجش اعتبار در پژوهش‌های کیفی را از طریق حداقل سه منبع موردسنجش قرار می‌دهد تا مشخص شود، کدهای ایجادشده از اعتبار و اعتماد کافی برخوردار است و مطالعه اصطلاحاً «سوگیری ذاتی<sup>۲</sup>» دچار نشده است (Jonsen and Jehn, 2009). لذا در این مطالعه برای محقق شدن این امر، در ۴ بعد نسبت به مرور نظرات خبرگان پس از پایان کدگذاری اقدام به اعتبارسنجی در بخش کیفی شد.

- 
1. Validation Triangulation
  2. Intrinsic Bias

جدول ۲. اعتبارسنجی مثلث‌سازی ابعاد شناسایی شده

ابعاد مثلث‌سازی	تشریح
مثلث‌سازی منابع داده‌ها <sup>۱</sup>	در این بعد هدف ارزیابی تناسب تئوریک یا هم‌راستایی مفهومی مضامین فراگیر با منابع علمی در پژوهش‌های گذشته می‌باشد. لذا باتوجه به اینکه در این مطالعه بر اساس ماهیت تحلیل، مضامین فراگیر از دل پژوهش‌های قبلی استخراج می‌شوند، اعتبار داده‌ای کدهای شناسایی شده مورد تأیید می‌باشد؛ زیرا هم‌راستایی مضامین فراگیر با مفاهیم شناسایی شده در پژوهش‌های گذشته صورت گرفته است.
مثلث‌سازی همکاران محقق <sup>۲</sup>	در این بعد هدف ارزیابی فرآیند جمع‌آوری داده‌ها در مصاحبه و کدگذاری بود. در واقع تفاسیر ذهنی مشارکت‌کننده در کدگذاری و طراحی سؤالات در جریان مصاحبه مبنای اعتبارسنجی می‌باشد. در این مطالعه باتوجه به مشارکت چندین محقق در کنارهم، ضمن نزدیک نمودن تفاسیر ناشی از کدها، هرگونه انحراف در مسیر مصاحبه‌ها و کدها موردبحث قرار می‌گرفت.
مثلث‌سازی روش <sup>۳</sup>	در این بعد هدف روش جمع‌آوری داده‌ها در مطالعه کیفی می‌باشد. به‌عنوان مثال نحوه‌ی رسیدن به نقطه اشباع تئوریک از دل مصاحبه‌ها موردتوجه می‌باشد. لذا بر اساس اینکه در جریان مصاحبه از مصاحبه باز (عمیق) و نیمه‌باز برای رسیدن به نقطه اشباع تئوریک بهره برده شد، لذا می‌توان بیان نمود روش جمع‌آوری داده‌ها از تک‌بعدی بودن خارج و بر اساس مجموع شیوه‌های مصاحبه و کدگذاری اولیه در محل مصاحبه نسبت به اعتبار مطالعه کمک نموده است.
مثلث‌سازی نظریه <sup>۴</sup>	در این بعد که دارای مرز خاکستری به لحاظ اجرا با مثلث‌سازی منابع می‌باشد، هدف لینک‌نمودن مضامین سازمان‌دهنده و مضامین فراگیر از مرحله کدگذاری محوری و انتخابی می‌باشد. لذا باتوجه به اینکه فرآیند تعیین اسامی تئوریک برای مضامین سازمان‌دهنده بر اساس تئوری‌های وابسته در سایر دانش بین رشته‌ای همچون مدیریت صورت گرفت، لذا از منظر مثلث‌سازی نظریه نیز کدهای شناسایی شده مورد تأیید می‌باشد.

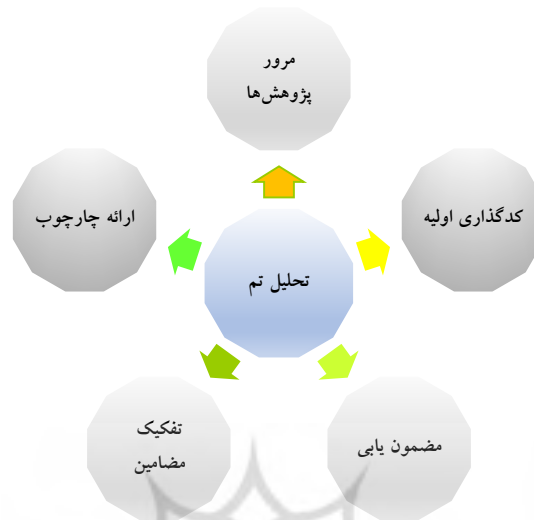
### یافته‌های پژوهش

باتوجه به ماهیت استقرائی/قیاسی مطالعه حاضر، ابتدا در بخش کیفی از طریق تحلیل

1. Data Source Triangulation
2. Investigator Triangulation
3. Method Triangulation
4. Theory Triangulation

مضمون، نسبت به تعیین مضامین اصلی بهزیستی روان‌شناختی حساب‌برسان اقدام می‌شود و در ادامه از طریق دو فرآیند تحلیل دلفی فازی و دلفی کلاسیک ابتدا پایایی مضامین سازمان‌دهنده و مضامین پایه مورد بررسی قرار می‌گیرد و سپس بر اساس تحلیل شبکه‌ای فازی نسبت به تعیین تأثیرگذارترین مضامین مدل بهزیستی روان‌شناختی حساب‌برسان بر اساس تحلیل شبکه‌ای در بستر حرفه حساب‌برسی اقدام می‌شود. لذا در گام اول جهت تعیین مضامین مربوط به بهزیستی روان‌شناختی حساب‌برسان، از تحلیل مضمون (تماتیک) استفاده شد. تحلیل مضمون به‌عنوان فرآیند اجرایی تحلیل محتوا محسوب می‌شود که اقدام به تجزیه و تحلیل مبانی و مفاهیم موضوع حاضر از طریق واکاوی محتوایی هم‌زمان در مطالعات مشابه و انجام مصاحبه برای تعیین ابعاد آن می‌نماید. در این مطالعه از نوع شناسی تحلیل مضمون بر اساس سبک Attride- stirling (2001) بهره برده می‌شود. با پیروی از این روش، مضمون پایه مبین نکته مهمی در متن است و با ترکیب آن‌ها، مضمون سازمان‌دهنده ایجاد می‌شود. مضمون سازمان‌دهنده واسط مضامین فراگیر و پایه شبکه است و مضمون فراگیر در کانون شبکه مضامین قرار می‌گیرد. نکته حائز اهمیت این است برای رسیدن به ابعاد بهزیستی روان‌شناختی حساب‌برسان، می‌بایست از رویکرد استقرایی در تحلیل محتوا استفاده شود. لذا با ایجاد نقشه راه مطالعاتی بر اساس پژوهش Braun & Clarke (2006) نسبت به شروع انجام پژوهش اقدام می‌گردد.

شکل ۲. نقشه راه تحلیل



با شناخت فرآیندهای قابل اجرا در این تحلیل، در ادامه بخش به بخش تلاش می‌شود تا ابعاد بهزیستی روان‌شناختی حساب‌برسان مورد بررسی قرار گیرد.

### مرور پژوهش‌ها

در این بخش ابتدا می‌بایست از طریق واکاوی در پژوهش‌های مشابه، ابتدا مضامین فراگیر مرتبط با بهزیستی روان‌شناختی حساب‌برسان می‌بایست از طریق غربالگری محتوایی مشخص گردد. برای این منظور ابتدا طی سه مرحله اولیه ارزیابی محتوایی؛ عنوان و تحلیل نسبت به تعیین میزان پژوهش‌های مشابه در بازه زمانی ۲۰۱۸ تا ۲۰۲۳ اقدام شد. لذا با عنایت به تعیین کلید واژگان بهزیستی روان‌شناختی حساب‌برسان در ادامه، به منظور یافتن مطالعه‌های مشابه جهت تعیین مضامین فراگیر از پایگاه‌ها و مراجع پژوهشی بین‌المللی و داخلی، استفاده شد. کلیه منابع اولیه شناسایی شده ۲۰ مورد می‌باشند که پس از چند مرحله فرآیند غربالگری از نظر محتوا، عنوان و تحلیل در نهایت، ۱۰ پژوهش متناسب با محتوا، عنوان و فرآیندهای تحلیلی مورد نظر این پژوهش انتخاب شدند. در این مرحله می‌بایست مفاهیم را بر اساس مضامین فراگیر تفکیک نمود، تا بر اساس آن از طریق مصاحبه، مضامین پایه و

سازمان‌دهنده ایجاد شوند. در این تحلیل و به‌واسطه روش ارزیابی انتقادی با مشارکت خبرگان پژوهش بر اساس ۱۰ معیار اهداف تحقیق، منطق روش تحقیق، طرح تحقیق، نمونه‌برداری، جمع‌آوری داده‌ها، انعکاس‌پذیری، دقت تجزیه و تحلیل، بیان تئوریک و شفاف یافته‌ها و ارزش تحقیق و بر اساس کلیدواژه‌های پژوهش که در زیر ارائه شده است، اقدام به تعیین ابعاد و مضامین گزاره‌ای می‌شود.

جدول ۳. فرآیند ارزیابی پژوهش‌های تأییدشده جهت تعیین مؤلفه‌های پژوهش

مقاله‌ها	معیارهای ارزیابی انتقادی										
	اهداف تحقیق	منطق روش تحقیق	طرح تحقیق	نمونه‌برداری	جمع‌آوری داده‌ها	انعکاس‌پذیری	ملاحظات اخلاقی	دقت تجزیه و تحلیل یافته‌ها	بیان تئوریک و شفاف	ارزش تحقیق	جمع
بونورا و لیما (۲۰۲۳)	۴	۳	۴	۵	۴	۳	۴	۳	۳	۴	۳۷
هونگ و همکاران (۲۰۲۲)	۳	۴	۲	۳	۵	۴	۳	۳	۳	۳	۳۳
لاپین و همکاران (۲۰۲۲)	۲	۲	۲	۳	۳	۲	۳	۴	۳	۳	۲۷
اودنیل و همکاران (۲۰۲۲)	۵	۴	۳	۵	۴	۳	۳	۳	۴	۳	۳۷
فارکانی و همکاران (۲۰۲۱)	۳	۲	۲	۳	۵	۴	۳	۲	۳	۳	۴۰
پروبرگ و همکاران (۲۰۲۰)	۴	۳	۳	۳	۴	۴	۳	۳	۳	۳	۳۳
مولینا-سانجیز و همکاران (۲۰۱۹)	۳	۲	۴	۳	۳	۳	۴	۵	۳	۳	۳۳
بشیری منش و داووی (۱۴۰۱)	۳	۳	۳	۲	۵	۳	۳	۳	۵	۳	۳۳
حقایقی و مقدم‌زاده (۱۳۹۸)	۳	۲	۳	۲	۱	۳	۲	۳	۳	۳	۲۵
آراد و همکاران (۱۴۰۱)	۴	۵	۴	۳	۴	۴	۴	۳	۳	۴	۳۸

بر اساس نتایج این تحلیل مشخص شد، دو پژوهش که امتیاز لازم (بیشتر از ۳۰ امتیاز) را کسب نکرده است، از دور بررسی خارج شد. در ادامه به‌منظور تعیین مضامین فراگیر بهزیستی روان‌شناختی حساب‌رسان از روش امتیازی زیر استفاده می‌شود. بر مبنای این روش کلیه‌ی معیارهای فرعی استخراج‌شده از متن مقالات تأییدشده، در ستون جدول نوشته می‌شود و سپس در ردیف هر جدول نام محققان پژوهش‌های تأییدشده آورده می‌شود.

جدول ۴. واکاوی مؤلفه‌های پژوهش

شماره	محققان	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	جمع
		بونورا و لیمیا (۲۰۲۳)	هوتگ و همکاران (۲۰۲۲)	اودنیل و همکاران (۲۰۲۲)	فارکانی و همکاران (۲۰۲۱)	پروپروگ و همکاران (۲۰۲۰)	مولینا-سانچیز و همکاران (۲۰۱۹)	پشیری منش و داووی (۱۴۰۱)	آراد و همکاران (۱۴۰۱)	
۱	مکانیزم‌های فرهنگی تحریک بهزیستی روان‌شناختی	<input checked="" type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>	-	-	-	-	-	-	۲
۲	مکانیزم‌های فردی تحریک بهزیستی روان‌شناختی	-	<input checked="" type="checkbox"/>	-	<input checked="" type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>	-	<input checked="" type="checkbox"/>	۵
۳	مکانیزم‌های اخلاقی تحریک بهزیستی روان‌شناختی	-	-	<input checked="" type="checkbox"/>	-	-	-	<input checked="" type="checkbox"/>	-	۲
۴	مکانیزم‌های شغلی تحریک بهزیستی روان‌شناختی	<input checked="" type="checkbox"/>	-	-	<input checked="" type="checkbox"/>	-	<input checked="" type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>	-	۴
۵	مکانیزم‌های فلسفی تحریک بهزیستی روان‌شناختی	-	-	-	<input checked="" type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>	-	-	-	۲
۶	مکانیزم‌های ساختاری تحریک بهزیستی روان‌شناختی	<input checked="" type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>	-	<input checked="" type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>	-	-	۶
۷	مکانیزم‌های نهادی تحریک بهزیستی روان‌شناختی	<input checked="" type="checkbox"/>	-	-	<input checked="" type="checkbox"/>	-	-	-	<input checked="" type="checkbox"/>	۳
۸	مکانیزم‌های اجتماعی تحریک بهزیستی روان‌شناختی	-	<input checked="" type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>	-	۶

باتوجه به تأیید ۳ مطالعه از مرحله ارزیابی انتقادی، جهت تعیین مضامین فراگیر جهت



تمرکز بر سؤال‌های مصاحبه برای رسیدن به مضامین پایه و سازمان‌دهنده، ابعاد اصلی که بیش از نصف پژوهش‌های تأییدشده را کسب نمودند، به‌عنوان مضامین فراگیر بهزیستی روان‌شناختی حساب‌رسان شناسایی شدند. در ادامه بر اساس مضامین شناسایی‌شده، همسو با نقشه راه این تحلیل که با اتکا به پژوهش Braun & Clarke (2006) ایجاد گردید، نسبت به شناسایی مضامین پایه و سازمان‌دهنده اقدام می‌شود. لذا در این مرحله به تشریح خلاصه‌ی فرآیندهای طی شده از مصاحبه تا کدگذاری برای ارائه‌ی چارچوب نظری طبق جدول (۵) پرداخته می‌شود.

جدول ۵. فرآیند شناسایی مضامین پایه و سازمان‌دهنده

فرآیند	تشریح
مرحله کدگذاری	در این مرحله، با توجه به مضامین فراگیر، مصاحبه با خبرگان بر اساس برنامه‌ریزی‌های انجام‌شده و تعیین وقت قبلی، به‌صورت انفرادی آغاز گردید و در حین مصاحبه مباحث مطرح‌شده یادداشت‌برداری شد. مدت‌زمان اجرای مصاحبه‌ها تقریباً ۱۳ ساعت بود. لازم به توضیح است، برای افزایش اطمینان در فرآیند کدگذاری باز مفاهیم ایجادشده، تلاش شد تا سؤالات در مصاحبه‌ها تا حد ممکن مجدداً پرسیده شود تا نقطه اشباع تئوریک تعیین گردد. لذا این فرآیند آن‌قدر ادامه یافت تا نقطه اشباع تئوریک تعیین گردد و پس از آنکه اطمینان حاصل می‌شد، مصاحبه‌ها کد جدیدی ایجاد نمی‌کنند، پایان مصاحبه اعلام گردید.
مرحله مضمون‌یابی	در این مرحله، مضامین پس از کدگذاری بر اساس مرتبط‌نمودن کدهای مشابه، در مضامین سازمان‌دهنده جایگذاری شدند. مضامین سازمان‌دهنده شامل مضامین حاصل از ترکیب و تلخیص مضامین پایه‌ای است که بر اساس کدگذاری و از طریق مصاحبه‌ها ایجاد شده‌اند. بر اساس مرور مفاهیم مشابه در کدهای پایه زمینه تشخیص و تخصیص مضامین هم مفهوم به یک مفهوم مشترک در یک کد مشخص، این مرحله به سرانجام می‌رسد.
مرحله تفکیک مضامین	در این مرحله، مضامین فراگیر شناسایی‌شده در فرآیند مرور پژوهش، مجدداً بر اساس مضامین سازمان‌دهنده بررسی می‌شود که آیا مصاحبه‌ها این مضامین را تأیید می‌نمایند و یا مضامین جدیدی امکان ایجاد دارند. لذا می‌بایست بیان نمود، کلیه ابعاد مضامین سازمان‌دهنده به واحدی بزرگ‌تر در قالب مضامین فراگیر تفکیک می‌شوند و انتخاب نام آن‌ها بر اساس ابعاد نظری یا استانداردهای مرتبط با پدیده موردبررسی ملموس می‌گردد.

پس از تشریح فرآیند تحلیلم، در گام آخر طبق چارچوب نظری شکل (۳) نسبت به ارائه‌ی

ابعاد بهزیستی روان‌شناختی حسابرسان اقدام می‌شود.

شکل ۳. چارچوب بهزیستی روان‌شناختی حسابرسان



باتوجه به چارچوب نظری پژوهش همان‌طور که مشخص است، این مدل شامل ۳ مضمون فراگیر و ۶ مضمون سازمان‌دهنده و ۳۸ مضمون پایه مفهومی می‌باشد که طبق جدول (۶) می‌توان نحوه تفکیک و درصد فراوانی سه مرحله کدگذاری نیز مشخص شود.

جدول ۶. تفکیک کدهای ایجادشده از مصاحبه‌های انجام‌شده

مضامین فراگیر	مضامین سازمان‌دهنده	مضامین پایه	مجموع سطری	درصد فراوانی
مکانیزم‌های فردی در تقویت بهزیستی روان‌شناختی	تحریک ادراک حسابرسان	۷	۱۴	٪۳۶٫۸۴
	تحریک رفتار حرفه‌ای حسابرسان	۷		
مکانیزم‌های ساختاری در تقویت بهزیستی روان‌شناختی	تحریک مهارت‌های حسابرسان	۶	۱۳	٪۳۴٫۲۱
	تحریک حق‌الزحمه حسابرسان	۷		
مکانیزم‌های اجتماعی در تقویت بهزیستی روان‌شناختی	تحریک توازن شغلی حسابرسان	۵	۱۱	٪۲۸٫۹۵
	تحریک هویت اجتماعی حسابرسان	۶		
مجموع ستونی	شش مضمون سازمان‌دهنده شناسایی شده	۳۸	٪۱۰۰	

### یافته‌های تحلیل دلفی

در این مرحله پس از ارائه چارچوب نظری فوق، از طریق دو فرآیند تحلیل دلفی فازی و دلفی کلاسیک نسبت به سنجش پایایی مضامین سازمان‌دهنده و پایه اقدام می‌شود. در فرآیند تحلیل دلفی فازی از طریق ایجاد یک چک‌لیست امتیازی ۵ گزینه‌ای نسبت به سنجش مضامین سازمان‌دهنده اقدام گردید.

جدول ۷. فرآیند تحلیل دلفی فازی راند اول

میانگین غیر فازی شده				خیلی کم	کم	متوس ط	زیاد	خیلی زیاد	ارزش زبانی	ردیف
	Min	Mod	Max	۱	۳	۵	۷	۹	ارزش عددی	
				(۰,۱۴)	(۱,۳۵)	(۳,۵۷)	(۵,۷۹)	(۹,۷,۱۰)	زیر معیارها - ارزش فازی	
۷/۷۰	۵/۸۵	۱۱۵ ۸	۱۱۰ ۹	۰	۰	۰	۷	۲۳	تحریک ادراک حسابرسان	۱
۷/۵۵	۵/۶۵	۱۹۵ ۷	۱۹۰ ۸	۰	۰	۲	۸	۲۰	تحریک رفتار حرفه‌ای حسابرسان	۲
۷/۷۵	۶/۰۰	۱۶۵ ۸	۱۲۵ ۹	۰	۰	۰	۵	۲۵	تحریک مهارت‌های حسابرسان	۳
۸/۱۰	۶/۳۰	۱۸۰ ۸	۱۵۵ ۹	۰	۰	۱	۲	۲۷	تحریک حق الزحمه حسابرسان	۴
۷/۴۰	۵/۵۵	۱۷۵ ۷	۱۸۵ ۸	۰	۰	۵	۵	۲۰	تحریک توازن شغلی حسابرسان	۵
۷/۹۸	۶/۱۰	۱۷۰ ۸	۱۴۰ ۹	۰	۰	۰	۴	۲۶	تحریک هویت اجتماعی حسابرسان	۶

پس از راند اول دلفی، در مرحله دوم مجدداً چک‌لیست امتیازی تأیید شده به همراه با نقطه نظر قبلی هر فرد و میزان اختلاف آن‌ها با دیدگاه سایر خبرگان، به مشارکت کنندگان ارجاع شد تا مشخص شود، در این راند حد اجماع نظری تعیین می‌گردد.

جدول ۸. فرآیند تحلیل دلفی فازی راند دوم

نتیجه	اختلاف میانگین	میانگین غیر فازی	خیلی کم	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد	ارزش زبانی	ردیف
			۱	۳	۵	۷	۹	ارزش عددی	
			(۰، ۱)	(۱، ۳)	(۳، ۵)	(۵، ۷)	(۷، ۹)	زیرمعیارها - ارزش فازی	
پذیرش	۰/۲۰	۷/۹۰	۰	۰	۰	۵	۲۵	تحریک ادراک حساب‌برسان	۱
پذیرش	۰/۱۴	۷/۶۹	۰	۰	۰	۴	۲۶	تحریک رفتار حرفه‌ای حساب‌برسان	۲
پذیرش	۰/۱۹	۷/۹۴	۰	۰	۰	۴	۲۶	تحریک مهارت‌های حساب‌برسان	۳
پذیرش	۰/۱۹	۸/۲۹	۰	۰	۰	۲	۲۸	تحریک حق‌الزحمه حساب‌برسان	۴
پذیرش	۰/۱۹	۷/۵۹	۰	۰	۰	۵	۲۵	تحریک توازن شغلی حساب‌برسان	۵
پذیرش	۰/۱۸	۸/۱۶	۰	۰	۰	۲	۲۸	تحریک هویت اجتماعی حساب‌برسان	۶

باتوجه به دیدگاه‌های ارائه‌شده در مرحله اول و مقایسه آن با نتایج این مرحله، در صورتی که اختلاف بین دو مرحله کمتر از حد آستانه ۰/۲ باشد در این صورت فرآیند نظرسنجی متوقف می‌شود. همان‌گونه که جدول (۱۰) مشاهده می‌شود، مشخص گردید، تمامی مؤلفه‌های شناسایی شده در مرحله کیفی مورد تأیید می‌باشد و اجماع نظری حاصل شده است. سپس از طریق تحلیل دلفی کلاسیک طی ایجاد یک چک‌لیست امتیازی ۷ گزینه‌ای، مطالعه به دنبال تعیین پایایی مضامین پایه بر اساس مدل ایجادشده‌ی بهزیستی روان‌شناختی می‌باشد.

جدول ۹. ارزیابی مضامین پایه مدل بهزیستی روان‌شناختی حسابرسان

مؤلفه‌ها	مضامین	دور اول دلفی		دور دوم دلفی		نتیجه	
		میانگین	ضریب توافق	میانگین	ضریب توافق		
مؤلفه‌های پژوهش مکانیزم‌های فردی در تقویت بهزیستی روان‌شناختی تحریریک ادراک حسابرسان	ایجاد فرصت‌های شغلی برابر برای ارتقاء	۶/۲۰	۰/۸۵	۶/۴۰	۰/۹۲	تأیید	
	تقویت رعایت احترام در محیط حرفه‌ای حسابرسی	۳/۵۰	۰/۳۵		حذف		
	معنابخشی به حرفه حسابرسی	۴/۵۰	۰/۴۵		حذف		
	آزادی عمل در فضای حرفه حسابرسی	۶/۲۰	۰/۸۵	۶/۳۰	۰/۹۰	تأیید	
	تقویت احساس مثبت در حسابرسان	۴/۰۰	۰/۴۰		حذف		
	تقویت سبک رهبری متعامل‌گرایانه در حرفه حسابرسی	۲/۵۵	۰/۳۰		حذف		
	تقویت منبع کنترل درونی در حرفه حسابرسی	۵/۴۰	۰/۷۰	۶/۰۰	۰/۸۰	تأیید	
	تقویت نمادهای رفتارگرایی حرفه‌ای در حسابرسی	۶/۲۰	۰/۸۵	۶/۴۰	۰/۹۲	تأیید	
	تقویت ارزش‌های اخلاقی وظیفه‌گرا در حرفه حسابرسی	۴/۰۰	۰/۴۰		حذف		
	بازتعریف اخلاق حرفه‌ای مطابق با تغییر ماهیت حسابرسی	۲/۰۰	۰/۲۰		حذف		
مؤلفه‌های پژوهش مکانیزم‌های فردی در تقویت بهزیستی روان‌شناختی تحریریک رفتار حرفه‌ای	تقویت هنجارهای مصادیقی در رعایت حقوق ذینفعان	۵/۴۰	۰/۶۸	۶/۰۰	۰/۸۰	تأیید	
	تعریف معنویت در حرفه حسابرسی	۳/۰۰	۰/۳۰		حذف		
	بازآرایی فلسفه حرفه‌ای در حسابرسی	۳/۵۰	۰/۳۵		حذف		
	تقویت منشور اخلاقی در حرفه‌ی حسابرسی	۵/۵۰	۰/۷۰	۶/۲۰	۰/۸۵	تأیید	
	ارتقاء سطح آموزش‌های حرفه‌ای	۵/۵۰	۰/۷۰	۶/۲۰	۰/۸۵	تأیید	
	اطلاع‌رسانی در فرآیندهای توسعه حسابرسان	۴/۵۰	۰/۴۵		حذف		
	ارتقاء سطح شناخت سوگیری‌های حرفه‌ای در حسابرسان	۳/۰۰	۰/۳۰		حذف		
	ارتقاء سطح مهارت ثبات هیجانی در	۴/۰۰	۰/۴۰		حذف		
	مؤلفه‌های پژوهش مکانیزم‌های فردی در تقویت بهزیستی روان‌شناختی تحریریک مهارت‌ها						

مؤلفه‌ها	مضامین	دور اول دلفی		دور دوم دلفی		نتیجه
		میانگین	ضریب توافق	میانگین	ضریب توافق	
تجزیه و تحلیل محتوای حقه	حساب‌رسان					
	ارتقاء سطح تردیدگرایی حرفه‌ای در حساب‌رسان	۴/۵۰	۰/۴۵	حذف		
	ارتقاء سطح دانش مذاکره در حساب‌رسان	۵/۵۰	۰/۷۰	۶/۳۰	۰/۸۸	تأیید
	رتبه‌بندی حساب‌رسان از نظر تفاوت حق‌الزحمه حساب‌رسان	۶/۲۰	۰/۸۵	۶/۴۰	۰/۹۲	تأیید
	تناسب ساعات کار حساب‌رسان با جایگاه حساب‌رسان	۵/۱۰	۰/۶۲	۵/۵۰	۰/۷۰	تأیید
	توسعه ظرفیت‌های تعیین حق‌الزحمه به صورت تخصص صنعت حساب‌رسان	۳/۵۰	۰/۳۵	حذف		
	کاهش تعرفه‌های بازپرداختی حساب‌رسان به نهادها	۲/۰۰	۰/۲۰	حذف		
	توسعه سیستم کنترل کیفیت منبای افزایش حق‌الزحمه حساب‌رسان	۳/۵۰	۰/۳۵	حذف		
	توسعه نرخ حساب‌رسان به صورت رقابتی در حرفه حساب‌رسان	۴/۰۰	۰/۴۰	حذف		
	توسعه تناسب هزینه‌های حساب‌رسان با اندازه صاحبکاران	۶/۲۰	۰/۸۵	۶/۳۰	۰/۸۸	تأیید
تجزیه و تحلیل توازن شغلی	نظارت‌های نهادی در کنترل فشار شغلی در حرفه حساب‌رسان	۶/۳۰	۰/۸۸	۶/۵۰	۰/۹۵	تأیید
	نظارت‌های نهادی در کنترل تعارض بین نقشی در حرفه حساب‌رسان	۵/۴۰	۰/۶۸	۶/۰۰	۰/۸۰	تأیید
	نظارت‌های نهادی از سرریزشدگی مسئولیت‌های شغلی در حرفه حساب‌رسان	۳/۵۰	۰/۳۵	حذف		
	نظارت‌های نهادی در کنترل تعارض فراشغلی در حرفه حساب‌رسان	۳/۵۰	۰/۳۵	حذف		
	نظارت‌های نهادی در فرسودگی شغلی در حرفه حساب‌رسان	۶	۰/۸۰	۶/۴۰	۰/۸۹	تأیید
	مکانیزم‌های اجتماعی در بهزیستی روان‌شناختی					

مؤلفه‌ها	مضمین	دور اول دلفی		دور دوم دلفی		نتیجه
		میانگین	ضریب توافق	میانگین	ضریب توافق	
اثر بخشی	اثر بخشی حمایت ادراک شده در حساب‌رسان	۶/۳۰	۰/۸۸	۶/۵۰	۰/۹۵	تأیید
	اثر بخشی انعکاس بازخورد عملکرد به حساب‌رسان	۴/۰۰	۰/۴۰		حذف	
	اثر بخشی انگیزه مثبت از حفاظت از منافع ذینفعان در حساب‌رسان	۲/۰۰	۰/۲۰		حذف	
	اثر بخشی تشویق نهادی و اجتماعی حساب‌رسان	۳/۵۰	۰/۳۵		حذف	
	اثر بخشی تعیین روز حساب‌رسان در تقویم ملی	۶/۳۰	۰/۸۸	۶/۵۰	۰/۹۵	تأیید
	اثر بخشی توسعه صنفی حمایت از حقوق حساب‌رسان	۶/۲۰	۰/۸۵	۶/۴۰	۰/۸۹	تأیید

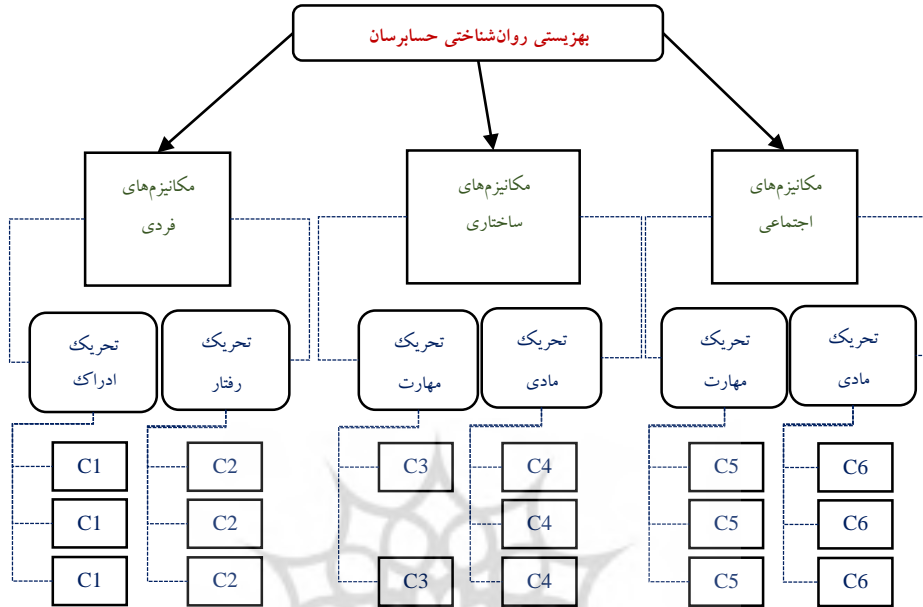
همان‌طور که مشاهده می‌شود، از مجموع ۳۸ مضمون پایه ایجاد شده در مدل بهزیستی روان‌شناختی، مشخص گردید، ۲۱ مضمون به دلیل اینکه ضریب توافق زیر ۰/۵ و میانگین کمتر از ۵/۰۰ را کسب نموده‌اند، حذف شدند و مجموعاً ۱۷ مضمون پایه وارد فرآیند تحلیل شبکه‌ای فازی گردیدند.

### یافته‌های تحلیل شبکه‌ای فازی

در این فرآیند تحلیلی در بخش کمی، همان‌طور که بر اساس بسط روابط این تحلیل تشریح گردید، ابتدا می‌بایست کلیه مضامین سازمان‌دهنده و مضامین پایه کدگذاری کردند تا بر اساس آن بتواند با تشکیل ماتریس مقایسه زوجی، مشخص نمود، تأثیرگذارترین مضمون سازمان‌دهنده و مضمون پایه بر اساس فرآیند سلسله مراتبی و شبکه‌ای انتخاب می‌شوند.



شکل ۴. ساختار شبکه‌ای ارزیابی ابعاد بهزیستی روان‌شناختی حسابرسان در بستر حرفه حسابرسی



ارتباط شبکه‌ای بین عناصر ایجادشده در شکل (۴)، از طریق مقایسه زوجی با سطح حداکثر اجماع بر مبنای شاخص مد، مورد بررسی قرار می‌گیرد. لذا برای این منظور می‌بایست ماتریسی برای تشکیل قضاوت و تصمیم‌گیری مشارکت‌کنندگان ایجاد نمود. در این مرحله با تشکیل ماتریس‌های مقایسه‌ای مضامین سازمان‌دهنده و پایه به صورت مقایسه زوجی و طبق متغیرهای زبانی جدول (۱)، می‌بایست میزان سازگاری آن‌ها تعیین شود تا از طریق ابر ماتریس موزون نسبت به تعیین اولویت‌بندی مضامین سازمان‌دهنده و پایه اقدام نمود. برای این منظور ابتدا می‌بایست از طریق مقایسه زوجی مضامین سازمان‌دهنده ( $W_{ij}$ ) اقدام نمود. لذا مقایسه‌ی زوجی بین مضامین سازمان‌دهنده و یا بر اساس مقیاس ۹ کمیتی ساعتی و به همان ترتیبی که در فرآیند تحلیل سلسله‌مراتبی (AHP) مورد توجه می‌باشد، صورت می‌گیرد. نتیجه مقایسه‌ی زوجی هر یک از مضامین به تفکیک در جدول (۱) بر اساس میانگین هندسی اعداد فازی مثلثی نظرات گروهی حاصل گردید.

جدول ۱۰. ماتریس مقایسه زوجی مضامین سازمان‌دهنده و پایه

		مضامین سازمان‌دهنده					مضامین پایه مدل ایجاد شده																	
C		C <sub>1</sub>	C <sub>12</sub>	C <sub>13</sub>	C <sub>14</sub>	C <sub>15</sub>	C <sub>11</sub>	C <sub>12</sub>	C <sub>13</sub>	C <sub>21</sub>	C <sub>22</sub>	C <sub>23</sub>	C <sub>31</sub>	C <sub>32</sub>	C <sub>41</sub>	C <sub>42</sub>	C <sub>43</sub>	C <sub>51</sub>	C <sub>52</sub>	C <sub>53</sub>	C <sub>61</sub>	C <sub>62</sub>	C <sub>63</sub>	
سازمان‌دهنده	C <sub>1</sub>		√	√	√	√																		
	C <sub>12</sub>	√		√	√	√																		
	C <sub>13</sub>	√	√		√	√																		
	C <sub>14</sub>	√	√	√		√																		
	C <sub>15</sub>	√	√	√	√																			
پایه	C <sub>11</sub>	√								√					√				√					
	C <sub>12</sub>	√							√							√								√
	C <sub>13</sub>	√						√							√		√							
	C <sub>21</sub>	√					√															√		
	C <sub>22</sub>	√									√	√					√							
	C <sub>23</sub>	√								√		√				√						√		
	C <sub>31</sub>		√							√	√								√					
	C <sub>32</sub>		√													√						√		√
	C <sub>41</sub>		√				√	√														√		
	C <sub>42</sub>		√								√		√											
	C <sub>43</sub>			√			√	√		√													√	
	C <sub>51</sub>			√																√	√			√
	C <sub>52</sub>			√			√						√						√			√		
	C <sub>53</sub>			√															√				√	√
	C <sub>61</sub>					√				√	√		√							√				
	C <sub>62</sub>					√									√		√				√			
	C <sub>63</sub>					√		√						√					√	√				

این جدول در واقع نشان‌دهنده‌ی ماتریس متقابل بین هریک از مضامین شناسایی شده می‌باشد. نحوه محاسبه ضریب اهمیت هریک از مضامین سازمان‌دهنده و پایه (با توجه به وابستگی متقابل آن‌ها) بدین ترتیب است که، مقایسه‌ی زوجی ضرایب متقابل بین مضامینی که باهم ارتباط متقابل دارند را بالاترین مقیاس زبانی تلقی می‌کند. لذا نتایج تشکیل ماتریس متقابل برای تعیین نرخ سازگاری در جدول (۱۱) و شکل (۵) ارائه شده است.

جدول ۱۱. نرخ سازگاری مضامین سازمان‌دهنده بر اساس ماتریس مقایسه زوجی

مضامین سازمان‌دهنده	C <sub>1</sub>	C <sub>12</sub>	C <sub>13</sub>	C <sub>14</sub>	C <sub>15</sub>	وزن	$\sum_{j=1}^m M_{i,j}$
C <sub>1</sub>	(1,1,1)	(1.27,1.5 0,1.74)	(0.98,1.2 5,1.56)	(1.16,1.6 1,2.07)	(1.02,1.2 8,1.55)	(0.2 86)	1 (5.43,6.6 4,7.92)
C <sub>12</sub>	(0.57,0.6 7,0.79)	(1,1,1)	(0.81,1.0 7,1.15)	(1.00,1.4 6,1.94)	(0.70,0.8 3,1.04)	(0.1 74)	4 (4.09,5.0 3,5.92)
C <sub>13</sub>	(0.64,0.8 0,1.02)	(0.87,0.9 3,1.23)	(1,1,1)	(1.10,1.4 1,1.74)	(1.11,1.2 2,1.33)	(0.2 00)	3 (4.73,5.3 6,6.32)
C <sub>14</sub>	(0.48,0.6 2,0.87)	(0.51,0.6 8,1.00)	(0.57,0.7 1,0.91)	(1,1,1)	(0.78,0.9 8,1.26)	(0.1 01)	5 (3.35,3.9 9,5.04)
C <sub>15</sub>	(0.64,0.7 8,0.98)	(0.97,1.2 0,1.43)	(0.75,0.8 2,0.90)	(0.79,1.0 2,1.29)	(1,1,1)	(0.2 39)	2 (4.15,4.8 3,5.60)

شکل ۵. نرخ سازگاری مضامین سازمان‌دهنده بر اساس ماتریس مقایسه زوجی

$$W_{ij} = \begin{matrix} C_1 \\ C_2 \\ C_3 \\ C_4 \\ C_5 \end{matrix} \begin{bmatrix} 0 & 0.384 & 0.535 & 0.274 & 0.393 \\ 0.305 & 0 & 0.320 & 0.485 & 0.251 \\ 0.240 & 0.166 & 0 & 0.030 & 0.094 \\ 0.279 & 0.243 & 0.108 & 0 & 0.262 \\ 0.227 & 0.244 & 0.037 & 0.210 & 0 \end{bmatrix} CR = 0.02$$

اوزان مضامین سازمان‌دهنده‌ی ارائه‌شده در شکل (۵) مشخص ساخت، اثرگذارترین مضمون سازمان‌دهنده بهزیستی روان‌شناختی در بستر کارکردهای حرفه‌ای حساب‌رسان، مضمون تحریک ادراک حساب‌رسان «C<sub>1</sub>» با وزن نسبی ۰/۲۸۶ می‌باشد که در رتبه اول ماتریس ایجادشده قرار گرفته است. همچنین باید بیان نمود، نرخ ناسازگاری این ماتریس مورد تأیید قرار گرفت که این به معنای تأیید مضامین سازمان‌دهنده‌ی ایجادشده برای

سنجش بهزیستی روان‌شناختی در بستر کارکردهای حرفه‌ای حسابرسی می‌باشد. در ادامه برای سنجش مقایسه زوجی مضامین بر اساس مضامین سازمان‌دهنده می‌بایست نسبت به تشکیل ابرماتریس ناموزون اقدام نمود. به عبارت دیگر، با توجه به آن که کلیه ماتریس‌های مقایسه‌ای موجود در ساختار ابرماتریس ناموزون محاسبه گردیده و سازگاری آن‌ها کنترل شده است، می‌توان با جایگزین کردن این ماتریس‌ها در ابرماتریس اولیه، ابرماتریس ناموزون را طبق جدول (۱۱) محاسبه نمود تا امکان محاسبه ابرماتریس موزون<sup>۱</sup> ممکن شود.

جدول ۱۱. ابرماتریس ناموزون مضامین بهزیستی روان‌شناختی

C	مضامین سازمان‌دهنده					مضامین پایه مدل ایجاد شده																	
	C <sub>1</sub>	C <sub>12</sub>	C <sub>13</sub>	C <sub>14</sub>	C <sub>15</sub>	C <sub>11</sub>	C <sub>12</sub>	C <sub>13</sub>	C <sub>21</sub>	C <sub>22</sub>	C <sub>23</sub>	C <sub>31</sub>	C <sub>32</sub>	C <sub>41</sub>	C <sub>42</sub>	C <sub>43</sub>	C <sub>51</sub>	C <sub>52</sub>	C <sub>53</sub>	C <sub>61</sub>	C <sub>62</sub>	C <sub>63</sub>	
C <sub>1</sub>	0.286	.	0.34	0.53	0.27	0.39	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
C <sub>12</sub>	0.174	0.30	.	0.32	0.48	0.25	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
C <sub>13</sub>	0.200	0.24	0.16	.	0.03	0.09	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
C <sub>14</sub>	0.101	0.22	0.24	0.10	.	0.26	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
C <sub>15</sub>	0.239	0.27	0.24	0.03	0.21	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
C <sub>11</sub>	.	0.42	.	.	.	.	.	.	0.64	.	.	.	.	0.46	.	.	.	0.27	.	.	.	.	.
C <sub>12</sub>	.	0.24	.	.	.	.	.	0.42	.	.	.	.	.	.	0.37	.	.	.	.	.	.	.	0.31

۱. ماتریسی که ساعتی آن را ماتریس تصادفی می‌نامند و جمع اجزاء ستون آن ۱ است.



C	مضامین سازمان دهنده					مضامین پایه مدل ایجاد شده																
	C <sub>1</sub>	C <sub>12</sub>	C <sub>13</sub>	C <sub>14</sub>	C <sub>15</sub>	C <sub>11</sub>	C <sub>12</sub>	C <sub>13</sub>	C <sub>21</sub>	C <sub>22</sub>	C <sub>23</sub>	C <sub>31</sub>	C <sub>32</sub>	C <sub>41</sub>	C <sub>42</sub>	C <sub>43</sub>	C <sub>51</sub>	C <sub>52</sub>	C <sub>53</sub>	C <sub>61</sub>	C <sub>62</sub>	C <sub>63</sub>
C <sub>62</sub>	-	-	-	-	0.17	-	-	-	-	-	-	-	-	0.33	-	0.32	-	-	0.46	-	-	-
C <sub>63</sub>	-	-	-	-	0.24	-	0.21	-	-	-	-	-	0.20	-	-	-	0.31	-	0.14	-	-	-

برای تبدیل ابرماتریس ناموزون به ابرماتریس موزون باید ابرماتریس ناموزون را در ماتریس خوشه‌ای<sup>۱</sup> ضرب کرد. ماتریس خوشه‌ای میزان تأثیرگذاری هر یک از خوشه‌ها برای دستیابی به اهداف مطالعه را منعکس می‌کند. ماتریس خوشه‌ای از مقایسه زوجی خوشه‌ها در چارچوب ساختار ابرماتریس اولیه (ناموزون) حاصل می‌شود. لذا برای به دست آوردن اهمیت نسبی خوشه‌ها در ابرماتریس اولیه (ناموزون) لازم است ماتریس خوشه‌ای به گونه‌ای محاسبه شود که خوشه‌های ستونی آن به‌عنوان عناصر کنترلی در نظر گرفته شوند. به‌عبارت‌دیگر، خوشه‌های ستونی غیرصفر ابرماتریس اولیه (ناموزون) با خوشه‌های دیگر واقع در آن ستون مورد مقایسه زوجی قرار گیرند تا بردار اهمیت هر یک از خوشه‌های ستونی به‌دست‌آمده و درنهایت با در کنار هم قراردادن بردار اهمیت هر یک از خوشه‌ها، ماتریس خوشه‌ای حاصل شود (Saaty, 1999). با توجه به ساختار ابرماتریس اولیه در جدول (۱۲) خوشه ستونی مربوط به «مضامین سازمان دهنده» با خوشه «مضامین پایه» مورد مقایسه قرار می‌گیرد. در نتیجه، ماتریس خوشه‌ای به‌صورت شکل (۶) حاصل می‌شود:

جدول ۱۲. مقایسه زوجی خوشه‌های ایجاد شده به‌زیستی روان‌شناختی حسابرسان

خوشه‌ها	مضامین سازمان دهنده	مضامین پایه	بردار ویژه (W)
مضامین سازمان دهنده	1	(0.97, 1.23, 1.52)	0.644
مضامین پایه	(0.66, 0.81, 1.03)	1	0.356

شکل ۶. ماتریس خوشه‌ای ناشی از مقایسه زوجی مضامین به‌زیستی روان‌شناختی حسابرسی

## 1. Cluster Matrix

$$\begin{matrix} \text{هدف} \\ \text{مضامین سازمان دهنده} \\ \text{مضامین پایه} \end{matrix} = \begin{bmatrix} \text{هدف} & \text{خوشه مضامین‌های سازمان دهنده} & \text{مضامین پایه} \\ 1.00 & 0.00 & 0.00 \\ 0.00 & 0.644 & 0.00 \\ 0.00 & 0.356 & 1.00 \end{bmatrix}$$

در ادامه برای به دست آوردن ابرماتریس موزون، هریک از عناصر خوشه‌های ستونی ابرماتریس ناموزون در بردار اهمیت نسبی آن خوشه (از ماتریس خوشه‌ای) باید ضرب شود. لذا ابرماتریس موزون به دست آمده تصادفی/احتمالی که جمع عناصر ستونی آن برابر یک است در جدول (۱۳) ارائه شده است.

جدول ۱۳. ابرماتریس موزون مضامین بهزیستی روان‌شناختی حسابرسی

C	C <sub>1</sub>	C <sub>12</sub>	C <sub>13</sub>	C <sub>14</sub>	C <sub>15</sub>	C <sub>11</sub>	C <sub>12</sub>	C <sub>13</sub>	C <sub>21</sub>	C <sub>22</sub>	C <sub>23</sub>	C <sub>31</sub>	C <sub>32</sub>	C <sub>41</sub>	C <sub>42</sub>	C <sub>43</sub>	C <sub>51</sub>	C <sub>52</sub>	C <sub>53</sub>	C <sub>61</sub>	C <sub>62</sub>	C <sub>63</sub>	
C <sub>1</sub>	0.286	.	0.34	0.53	0.27	0.39	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
C <sub>12</sub>	0.17	0.30	.	0.32	0.48	0.25	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
C <sub>13</sub>	0.200	0.24	0.16	.	0.03	0.09	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
C <sub>14</sub>	0.101	0.22	0.24	0.10	.	0.26	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
C <sub>15</sub>	0.239	0.27	0.24	0.03	0.21	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
C <sub>11</sub>	.	0.42	.	.	.	.	.	.	0.64	.	.	.	.	0.46	.	.	.	0.27	.	.	.	.	.
C <sub>12</sub>	.	0.24	.	.	.	.	.	0.42	.	.	.	.	.	.	.	0.37	.	.	.	.	.	.	0.31
C <sub>13</sub>	.	0.32	.	.	.	.	0.58	.	.	.	.	.	.	0.19	.	0.03	.	.	.	.	.	.	.
C <sub>21</sub>	.	.	0.56	.	.	.	0.41	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	0.38	.	.	.
C <sub>22</sub>	.	.	0.17	.	.	.	.	.	.	0.18	0.48	.	.	.	.	0.27	.	.	.	.	.	.	.

C	C <sub>1</sub>	C <sub>12</sub>	C <sub>13</sub>	C <sub>14</sub>	C <sub>15</sub>	C <sub>11</sub>	C <sub>12</sub>	C <sub>13</sub>	C <sub>21</sub>	C <sub>22</sub>	C <sub>23</sub>	C <sub>31</sub>	C <sub>32</sub>	C <sub>41</sub>	C <sub>42</sub>	C <sub>43</sub>	C <sub>51</sub>	C <sub>52</sub>	C <sub>53</sub>	C <sub>61</sub>	C <sub>62</sub>	C <sub>63</sub>	
C <sub>23</sub>	.	.	0.25	.	.	.	.	.	.	0.23	2	0.27	8	.	0.45	.	.	.	.	.	0.30	.	.
C <sub>31</sub>	.	.	.	0.45	.	.	.	.	.	.	0.479	.	.	.	.	.	.	.	0.34	.	.	.	.
C <sub>32</sub>	.	.	.	0.23	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	0.54	.	.	.	.	.	0.12	.	0.29
C <sub>41</sub>	.	.	.	0.14	.	.	0.34	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	0.30	.
C <sub>42</sub>	.	.	.	0.16	.	.	.	.	.	.	0.25	.	0.70	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
C <sub>43</sub>	.	.	.	.	0.22	.	.	0.20	.	0.28	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	0.33	7
C <sub>51</sub>	.	.	.	.	0.43	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	0.16	.	.	.	0.15
C <sub>52</sub>	.	.	.	.	0.23	.	0.24	.	.	.	.	0.24	.	.	.	.	.	0.21	.	0.39	.	0.18	.
C <sub>53</sub>	.	.	.	.	0.10	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	0.47	.	.	.	.	0.35	0.23
C <sub>61</sub>	.	.	.	.	.	0.57	.	.	0.35	.	0.16	.	0.09	.	.	.	.	0.21	.	.	.	.	.
C <sub>62</sub>	.	.	.	.	.	0.1	7	.	.	.	.	.	.	0.3	3	0.3	2	.	.	.	.	.	.
C <sub>63</sub>	.	.	.	.	.	0.24	.	0.21	.	.	.	.	0.20	.	.	.	0.31	.	.	0.14	.	.	.

هدف از به حد رساندن ابرماتریس موزون این است که تاثیر نسبی درازمدت هر یک از عناصر آن در یکدیگر حاصل شود. برای واگرایی ضریب اهمیت هر یک از عناصر ماتریس موزون، لازم است آن‌ها را به توان  $K$  که یک عدد اختیاری بزرگ است، رساند. در این حالت همه عناصر ابرماتریس همانند هم (با هم برابر) خواهند شد. با تکرار این کار، ابرماتریس حد بدست خواهد آمد. در این مطالعه در توان ۸۲ ابرماتریس موزون،





C	C <sub>1</sub>	C <sub>12</sub>	C <sub>13</sub>	C <sub>14</sub>	C <sub>15</sub>	C <sub>11</sub>	C <sub>12</sub>	C <sub>13</sub>	C <sub>21</sub>	C <sub>22</sub>	C <sub>23</sub>	C <sub>31</sub>	C <sub>32</sub>	C <sub>41</sub>	C <sub>42</sub>	C <sub>43</sub>	C <sub>51</sub>	C <sub>52</sub>	C <sub>53</sub>	C <sub>61</sub>	C <sub>62</sub>	C <sub>63</sub>
C <sub>41</sub>	0.031	0.031	0.031	0.031	0.031	0.031	0.031	0.031	0.031	0.031	0.031	0.031	0.031	0.031	0.031	0.031	0.031	0.031	0.031	0.031	0.031	0.031
C <sub>42</sub>	0.038	0.038	0.038	0.038	0.038	0.038	0.038	0.038	0.038	0.038	0.038	0.038	0.038	0.038	0.038	0.038	0.038	0.038	0.038	0.038	0.038	0.038
C <sub>43</sub>	0.048	0.048	0.048	0.048	0.048	0.048	0.048	0.048	0.048	0.048	0.048	0.048	0.048	0.048	0.048	0.048	0.048	0.048	0.048	0.048	0.048	0.048
C <sub>51</sub>	0.092	0.092	0.092	0.092	0.092	0.092	0.092	0.092	0.092	0.092	0.092	0.092	0.092	0.092	0.092	0.092	0.092	0.092	0.092	0.092	0.092	0.092
C <sub>52</sub>	0.039	0.039	0.039	0.039	0.039	0.039	0.039	0.039	0.039	0.039	0.039	0.039	0.039	0.039	0.039	0.039	0.039	0.039	0.039	0.039	0.039	0.039
C <sub>53</sub>	0.019	0.019	0.019	0.019	0.019	0.019	0.019	0.019	0.019	0.019	0.019	0.019	0.019	0.019	0.019	0.019	0.019	0.019	0.019	0.019	0.019	0.019
C <sub>61</sub>	0.110	0.110	0.110	0.110	0.110	0.110	0.110	0.110	0.110	0.110	0.110	0.110	0.110	0.110	0.110	0.110	0.110	0.110	0.110	0.110	0.110	0.110
C <sub>62</sub>	0.030	0.030	0.030	0.030	0.030	0.030	0.030	0.030	0.030	0.030	0.030	0.030	0.030	0.030	0.030	0.030	0.030	0.030	0.030	0.030	0.030	0.030
C <sub>63</sub>	0.040	0.040	0.040	0.040	0.040	0.040	0.040	0.040	0.040	0.040	0.040	0.040	0.040	0.040	0.040	0.040	0.040	0.040	0.040	0.040	0.040	0.040

پس از بررسی نهایی ماتریس نهایی مضامین پایه بر اساس تشکیل ابرماتریس موزون، ضرایب اوزان نهایی هریک از مضامین پایه مدل بهزیستی روان‌شناختی حسابرسان طبق جدول (۱۵) ارائه شده است.

جدول ۱۵. اولویت‌بندی مضامین پایه مدل بهزیستی روان‌شناختی حسابرسان

رتبه (اولویت)	وزن نهایی	اختصار مضامین پایه	عناوین مضامین پایه
دوم	۰/۱۰۲	C <sub>11</sub>	ایجاد فرصت‌های شغلی برابر برای ارتقاء
هشتم	۰/۰۵۶	C <sub>12</sub>	آزادی عمل در فضای حرفه حسابرسی

رتبه (اولویت)	وزن نهایی	اختصار مضامین پایه	عناوین مضامین پایه
اول	۰/۱۱۰	C <sub>13</sub>	تقویت منبع کنترل درونی در حرفه حسابرسی
پنجم	۰/۹۰۰	C <sub>21</sub>	تقویت نمادهای رفتارگرایی حرفه‌ای در حسابرسی
ششم	۰/۰۷۲	C <sub>22</sub>	تقویت هنجارهای مصداقی در رعایت حقوق ذینفعان
هفتم	۰/۰۵۷	C <sub>23</sub>	تقویت منشور اخلاقی در حرفه‌ی حسابرسی
سوم	۰/۰۹۸	C <sub>31</sub>	ارتقاء سطح آموزش‌های حرفه‌ای
دهم	۰/۰۴۴	C <sub>32</sub>	ارتقاء سطح دانش مذاکره در حساب‌رسان
پانزدهم	۰/۰۳۱	C <sub>41</sub>	رتبه‌بندی حساب‌رسان از نظر تفاوت حق‌الزحمه حساب‌رسان
سیزدهم	۰/۰۳۸	C <sub>42</sub>	تناسب ساعات کار حسابرسی با جایگاه حساب‌رسان
نهم	۰/۰۴۸	C <sub>43</sub>	توسعه تناسب هزینه‌های حسابرسی با اندازه صاحبکاران
چهارم	۰/۰۹۲	C <sub>51</sub>	نظارت‌های نهادی در کنترل فشار شغلی در حرفه حسابرسی
دوازدهم	۰/۰۳۹	C <sub>52</sub>	نظارت‌های نهادی در کنترل تعارض بین نقشی در حرفه حسابرسی
هفدهم	۰/۰۱۹	C <sub>53</sub>	نظارت‌های نهادی در فرسودگی شغلی در حرفه حسابرسی
چهاردهم	۰/۰۳۶	C <sub>61</sub>	اثربخشی حمایت ادراک شده در حساب‌رسان
شانزدهم	۰/۰۳۰	C <sub>62</sub>	اثربخشی تعیین روز حساب‌رس در تقویم ملی
یازدهم	۰/۰۴۰	C <sub>63</sub>	اثربخشی توسعه صنفی حمایت از حقوق حساب‌رسان

بر اساس نتایج کسب‌شده مشخص شد، تقویت منبع کنترل درونی در حرفه حسابرسی «C<sub>13</sub>» به‌عنوان محوری‌ترین مضمون پایه بهزیستی روان‌شناختی در حرفه حسابرسی تلقی می‌شود که می‌تواند به‌منظور تقویت کارکردهای حرفه‌ای حساب‌رسان مستقل مورد توجه قرار گیرد. این مضمون پایه، جزء مضمون سازمان‌دهنده‌ی تحریک ادراک حساب‌رسان و مضمون فراگیر مکانیزم‌های فردی در تقویت بهزیستی روان‌شناختی تلقی می‌شود.

### بحث و نتیجه‌گیری

هدف این مطالعه تحلیل شبکه‌ای مدل بهزیستی روان‌شناختی حساب‌رسان برای تبیین

محورهای کارکردی در حرفه حسابرسی بود. در این مطالعه به دلیل فقدان چارچوب نظری در خصوص بسط ابعاد بهزیستی روان‌شناختی در کارکردهای حرفه‌ای حساب‌برسان، از تحلیل تماتیک برای ارائه‌ی مدل بهره برده شد. بر اساس اولویت‌بندی مضامین سازمان‌دهنده مشخص گردید، اثرگذارترین مضمون سازمان‌دهنده بهزیستی روان‌شناختی در بستر کارکردهای حرفه‌ای حسابرسی، مضمون تحریک ادراک حساب‌برسان «C<sub>1</sub>» با وزن نسبی ۰/۲۸۶ می‌باشد که در رتبه اول ماتریس ایجادشده قرار گرفته است. از طرف دیگر مشخص شد، تقویت منبع کنترل درونی در حرفه حسابرسی «C<sub>13</sub>» به‌عنوان محوری‌ترین مضمون پایه بهزیستی روان‌شناختی در حرفه حسابرسی تلقی می‌شود که می‌تواند به‌منظور تقویت کارکردهای حرفه‌ای حساب‌برسان مستقل موردتوجه قرار گیرد.

در تحلیل نتیجه تعیین تأثیرگذارترین مضمون سازمان‌دهنده باید بیان شود، بهزیستی روان‌شناختی، برون‌دادی از مجموعه محرک‌هایی است که زمینه اثربخشی در کارکردهای حرفه‌ای حساب‌برسان را ممکن می‌سازد. لذا انتخاب معیار تحریک ادراک حساب‌برسان مبنایی درونی و شناختی محسوب می‌شود که می‌تواند پیامدهای منسجم‌تری از بهزیستی روان‌شناختی را ایجاد نمایند. درواقع نتیجه این بخش بیان‌کننده‌ی این موضوع است که تقویت ادراک در حساب‌برسان به ایجاد آرامش ذهنی در مسیر شغلی و ایفای نقش مؤثر منتج می‌شود و این موضوع باعث می‌گردد تا سطح بهزیستی روان‌شناختی حساب‌برسان تقویت شود. به‌عبارت‌دیگر تحت تأثیر شناختی که حساب‌برس از محیط حرفه‌ای کسب می‌نماید و تناسبی که بین ویژگی‌های روان‌شناختی خود با آن برقرار می‌کند، می‌تواند سطح ادراک حرفه‌ای منسجم‌تری در حساب‌برس را سبب شود و امکان ارتقاء سطح عملکردهای حرفه‌ای را توسعه بخشد. درواقع تحریک ادراک حرفه‌ای بیان‌کننده‌ی ایجاد فرصت‌های برابر در ارتقاء شغلی است که به دلیل رعایت احترام متقابل در محیط حرفه‌ای حسابرسی ایجاد می‌شود و سطح معنابخشی به حرفه و پذیرش استانداردها و الزامات اخلاقی را در حساب‌برسان توسعه می‌بخشد و با تقویت رویکرد مثبت در حساب‌برسان سبب می‌گردد تا سطح کانون کنترل در آنان ارتقاء یابد و مصرانه پیگیر انجام وظایف حرفه‌ای در حسابرسی

گردند. تحریک چنین مضامینی در انتقال انگیزه مضاعف به حسابرسان نقش بسیار مؤثری خواهد داشت و باعث می‌گردد تا در مواجهه به چالش‌هایی در حرفه حسابرسی همچون نفوذ و اثرگذاری واسطه‌ها یا صاحب‌کاران، سطح عملکردی حسابرسان تقویت شود و این موضوع امکان تقویت کارکردهای حرفه‌ای در حسابرسی را تقویت نماید. نتیجه کسب‌شده با مطالعه‌های دیگر به دلیل تفاوت ماهیت تحلیلی قابلیت تطبیق ندارد.

از طرف دیگر در تحلیل نتیجه تعیین تأثیرگذارترین مضمون پایه باید بیان شود، منبع کنترل درونی یا کانون کنترل، نشان‌دهنده‌ی عزت‌نفس حسابرس در برابر مشکلات و فشارهای بیرونی است که باعث می‌گردد تا حسابرس از طریق تمرکز بر ادراک حرفه‌ای خود، مسئولیت موفقیت یا شکست در انجام حرفه‌ای وظایف خود را بپذیرد. وجود چنین کارکردی در ادراک فردی حسابرسان همچنین کمک می‌کند تا فرد از سطح بالاتر آرامش روانی برخوردار باشد و در نقاط حساس حرفه‌ای به‌دوراز فشارهای بیرونی، بتواند از قضاوت‌های حرفه‌ای باکیفیت‌تری برخوردار باشد. این محرک رفتاری در حسابرسان باعث می‌گردد تا وقوع موفقیت و شکست در مسیر کارراهه حرفه‌ای را متعهدانه بپذیرا باشند و مصرانه به دنبال بازخورد انجام وظایف حرفه‌ای خود باشند.

وجود پارادایم تفکر انتقادی، یکی از رهیافت‌های مهم در حوزه حسابرسی محسوب می‌شود، چراکه حسابرسان از طریق تفکر انتقادی فعالیت‌های محاسباتی ذهنی و ادراکی قابل توجه‌تری به دست می‌آورند. حسابرس بر اساس تفکر انتقادی قدرت تأمل و استدلال در حل مسائل، تحمل فشار و استرس، یکپارچگی اطلاعات از طریق فرآیند پرسش و ... را به دست می‌آورد. درواقع تفکر انتقادی در ابتدای طیفی از، تصمیم‌گیری تا قضاوت در حرفه حسابرسی است. یعنی اگر تفکر تحلیلی، تفسیری و شهودی در حسابرس محدود یا کم باشد، عملاً حسابرس اولاً تصمیم درستی را اتخاذ نمی‌کند؛ ثانیاً نمی‌تواند قضاوت درستی بر مبنای معیارهای اخلاقی همچون بی‌طرفی و تردید از خود به نمایش بگذارد (پورسمعی و همکاران، ۱۴۰۰)؛ در این شرایط فرد به دلیل احاطه‌ی ادراکی بر فلسفه‌ی حرفه‌ای شغل حسابرسی، از شناخت کامل‌تری برخوردار می‌باشد و این شناخت به فرد در

اتخاذ تصمیم‌های با کیفیت‌تر کمک می‌کند. این افراد همچنین رضایت شغلی بالاتری را از خود به نمایش می‌گذارند، چراکه با پرهیز از رفتارهای غیراخلاقی و کاهنده‌ی کیفیت حسابرسی، صرفاً بر جنبه‌های اثربخش در انجام وظایف خود متمرکز می‌شوند تا به‌دوراز هرگونه فشار و نفوذ دیگران، بهترین نقش خود را ایفا نمایند.

بر اساس نتیجه کسب‌شده مبنی بر تعیین دو مضمون تحریک ادراک حسابرسان به‌عنوان مضمون سازمان‌دهنده و تقویت منبع کنترل درونی به‌عنوان مضمون پایه، پیشنهادهای زیر ارائه می‌شود:

(۱) در خصوص مضمون تحریک ادراک حسابرسان، به سیاست‌گذاران عرصه‌های توسعه فردی حسابرسان توصیه می‌شود تا با برنامه‌ریزی‌های آموزشی ضمن ایجاد تناسب بین توانمندی‌ها با ماهیت حرفه حسابرسی، امکان یکپارچه‌سازی ادراک فردی را برای انسجام شناختی حسابرسان تدوین نمایند و به‌طور کارگاهی به آنان در شناخت نقاط حساس حرفه‌ای در مسیر کارراهه شغلی کمک نمایند تا در بلندمدت دچار سرخوردگی شغلی به دلیل فشارهای شغلی و استرس نگردند. زیرا توجه به چنین مسئله‌ی می‌تواند به دلیل بهبود کیفیت زندگی کاری حسابرسان، کیفیت گزارش حسابرسی را تقویت نماید و از این طریق سرمایه‌گذاران و کلیه ذینفعان بازار سرمایه می‌توانند تصمیم‌های بهتری در خصوص تشکیل پرتفوی سرمایه‌گذاری خود اتخاذ نمایند.

(۲) همچنین به حسابرسان توصیه می‌شود به‌منظور تقویت کانون کنترل، با تغییر رویکرد صرف تمرکز صرف بر بررسی شواهد صاحب‌کاران در طول مسیر شغلی خود، به جنبه‌های توسعه‌ی شناخت خود در تناسب بین ویژگی‌های حرفه‌ای با ویژگی‌های رفتاری توجه نمایند، تا سطح رضایت روانی بیشتری را در مسیر شغلی خود کسب کنند. در این رابطه سیاست‌گذاران حوزه رفتار حسابرسی می‌توانند با تمرکز بر اثربخشی شناخت ادراکی حسابرسان در انجام وظایف شغلی، در سرفصل‌های دانشگاهی نسبت به موضوع توسعه بهزیستی روان‌شناختی اقدام شود تا ادراک متقاضیان ورود به این عرصه بیش از گذشته از آمادگی پذیرش مسئولیت حرفه‌ای در حسابرسی ارتقاء یابد و از این طریق امکان ارتقاء

عملکردهای حساب‌رسی نسبت به گذشته از کیفیت بالاتری برخوردار باشد. به لحاظ اینکه مطالعه‌ی حاضر بر اساس فرآیند کدگذاری ناشی از مصاحبه، نسبت به جمع‌آوری داده‌ها و ارائه‌ی چارچوب نظری در رابطه با موضوع حاضر اقدام نموده است، با محدودیت‌های پژوهشی بر اساس نظر محققان این مطالعه مواجه بود که می‌بایست بیان گردد:

اولاً اگرچه مصاحبه حضوری می‌توانست به کیفیت شناسایی ابعاد کمک نماید، اما به دلیل مشغله خبرگان و هم‌زمانی شروع مصاحبه با موج جدید پاندمی کرونا در کشور، معمولاً دسترسی به خبرگان مشکل بود که باهدف کاهش اثرات منفی در این بخش، تلاش گردید تا از کانال‌های ارتباطی جایگزین مصاحبه حضوری، در برخی از مصاحبه‌ها بهره برده شود.

ثانیاً ابعاد شناسایی‌شده‌ی این مطالعه، الزاماً نمی‌تواند تمام آن چیزی که در حوزه بهزیستی روان‌شناختی در حساب‌بران مطرح است، باشد و صرفاً این مطالعه می‌تواند ادعا نماید به‌طور نسبی ابعاد این پدیده را مورد شناسایی قرار داده است.


درنهایت فقدان ارزیابی ابعاد شناسایی‌شده بر روی زمینه‌های ارتقاء کیفیت حساب‌رسی می‌تواند محدودیت دیگر این مطالعه باشد که با ارائه پیشنهاد‌های آتی همچون بررسی تأثیر ابعاد شناسایی‌شده بهزیستی روان‌شناختی حساب‌بران در تردید و کیفیت قضاوت حرفه‌ای می‌توان تاحدی این محدودیت را تقلیل دهد. از طرف دیگر انجام پژوهشی مبنی بر توسعه‌ی بازنمایی سیستمی ابعاد بهزیستی روان‌شناختی در حرفه حساب‌رسی نیز می‌تواند به ترسیم سیاست‌های آینده‌ی کنترل تعارض شغلی در حرفه حساب‌رسی کمک نماید.

## تعارض منافع


تعارض منافع ندارم.

## ORCID


Shahla Talari

 <https://orcid.org/0000-0002-5222-0027>


Fatah Behzadian

 <https://orcid.org/0000-0002-5111-8610>

Mehdi Safari Geraili

 <https://orcid.org/0000-0003-3431-7869>

Rahman Saedi

 <https://orcid.org/0000-0001-8528-1304>

## منابع

- آراد، حامد، مشعشی، سیدمحمد، بیانفر، فاطمه. (۱۴۰۱). تجاری‌سازی حسابرسی و بهزیستی روانی حسابرسان: تحلیلی از محیط حسابرسی ایران، بررسی‌های حسابداری و حسابرسی، ۲۹(۱): ۱-۲۵.
- پورسمیعی، محمد، عبدلی، محمدرضا، ولیان، حسن، صفری گرایلی، مهدی. (۱۴۰۰). شناخت رویکردهای تفکر انتقادی حسابرسان و بازنمایی آن در قالب تحلیل‌های پیوندی (تحلیل کیفی/تعاملی (IQA)، مطالعات تجربی حسابداری مالی، ۱۸ (۶۹): ۱۷۵-۲۱۰.
- جلالی، رستم. (۱۳۹۱). نمونه‌گیری در پژوهش‌های کیفی، مجله تحقیقات کیفی در علوم سلامت، ۴(۴): ۳۱۰-۳۲۰.
- حقایقی، مرضیه، مقدم‌زاده، علی. (۱۴۰۱). الگوی میانجیگری ذهن‌آگاهی در رابطه بین احساس تنهایی و بهزیستی روان‌شناختی: یک رویکرد میانجیگری تعدیل‌شده، پژوهشنامه روانشناسی مثبت، ۸(۲): ۱۵-۳۲.
- رنجبر، هادی، حق‌دوست، علی‌اکبر، صلصالی، مهوش، خوشدل، علیرضا، سلیمانی، محمدعلی، بهرامی، نسیم. (۱۳۹۱). نمونه‌گیری در پژوهش‌های کیفی: راهنمایی برای شروع، مجله دانشگاه علوم پزشکی ارتش جمهوری اسلامی ایران، ۳(۱۰): ۲۳۸-۲۵۰.
- روشن‌علی، اعظم، حجازی، رضوان، رنجبر، محمدحسین، عابدینی، بیژن، رستمی‌جاز، حمید. (۱۴۰۱). الگوی رفتار حسابرسان مستقل در برابر نفوذ صاحب‌کاران: جامعیت و ویژگی‌های رفتاری اینرسیک، دانش حسابرسی، ۲۲(۸۷): ۲۶۵-۲۹۸.
- غلامی‌فتیده، اشکان، مهرانی، کاوه، تحریری، آرش. (۱۴۰۱). بررسی تأثیر فشار زمانی، تعارض کار-خانواده و ابهام نقش بر رفتار کاهنده کیفیت حسابرسی با اثر میانجی استرس شغلی: تحلیلی از محیط حسابرسی ایران، مطالعات تجربی حسابداری مالی، ۱۹(۷۶): ۶۵-۹۶.
- محمودی، فاطمه، سجادی‌نژاد، مرضیه‌السادات. (۱۴۰۱). بهزیستی روان‌شناختی کارکنان: نقش سرمایه‌های روان‌شناختی و ارضای نیازهای بنیادین، پژوهش‌نامه روانشناسی مثبت، ۸(۳): ۴۱-۶۰.

## References

- Attride-Stirling, J. (2001). Thematic Networks: An Analytic Tool for Qualitative Research, *Qualitative Research*, 1(3), 385-405.



<https://doi.org/10.1177/146879410100100307>.

- Avey, J., Newman, A., & Herbert, K. (2022). Fostering employees' resilience and psychological well-being through an app-based resilience intervention, *Personnel Review*, <https://doi.org/10.1108/PR-08-2021-0612>.
- Bonara, R, Sh, F., & Limba, F, B. (2023). Psychological Well-Being as a Mediator in Auditor Inspectorate Performance Antecedents, *Journal Management dan Akuntansi*, 3(2), 190-201.
- Bonilla-Asalde, C. (2021). Psychological Well-Being and Emotional Dependence in Female Adolescent Victims of Violence, 58(3), 104-119. <https://doi.org/10.17762/pae.v58i3.3871>
- Braun, V., & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology, *Journals, Qualitative Research in Psychology*, 3(2), 77-101
- Broberg, P., Tagesson, T., & Uman, T. (2020). Antecedents of Psychological Well-Being among Swedish Audit Firm Employees, *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 17(10), 33-46. <https://doi.org/10.3390/ijerph17103346>.
- Chandra, D., & Kumar, D. (2020). Prioritizing the vaccine supply chain issues of developing countries using an integrated ISM-fuzzy ANP framework, *Journal of Modelling in Management*, 15(1), 112-165. <https://doi.org/10.1108/JM2-08-2018-0111>.
- Daniels, K., & Guppy, A. (1995). Stress, social support and psychological well-being in British accountants, *Work & Stress*, 9(4), 432-447. <https://doi.org/10.1080/02678379508256891>.
- Dinçer, H., Bozaykut-Buk, T., Emir, Ş., Yuksel, S., & Ashill, N. (2020). Using the fuzzy multicriteria decision making approach to evaluate brand equity: a study of privatized firms, *Journal of Product & Brand Management*, 29(3), 335-354. <https://doi.org/10.1108/JPBM-09-2018-2037>
- Farcane, N., Bunget, O, B., Blidisel, R., Dumitrescu, A, C., Deliu, D., & Bogdan, O. (2021). Auditors' perceptions on work adaptability in remote audit: a COVID-19 perspective, *Economic Research-Ekonomska Istraživanja*, 36(1), 422-459. <https://doi.org/10.1080/1331677X.2022.2077789>.
- Fernández, W. D. (2004). The grounded theory method and case study data in IS research: issues and design. In Information Systems Foundations Workshop: Constructing and Criticizing, 1(1), 43-59.
- Glaser, B. G. (1992). *Theoretical Sensitivity: Advances in the methodology of grounded theory*. Mill Valley, Calif.: Sociology Press.
- Gurel, N. (2009). *Effects of thinking styles and gender on psychological well-being* [dissertation]. Diunduh pada, 12(2), 1-70.
- Herrbach, O. (2001). Audit quality, auditor behaviour and the psychological

- contract, *European Accounting Review*, 10(4), 787-802. <https://doi.org/10.1080/09638180127400>
- Hobfoll, S. E. (2002). Social and psychological resources and adaptation, *Review of General Psychology*, 6(4), 307-324.
- Hong, J., Mreydem, H. W., Abou Ali, B. T., Saleh, N. O., Hammoudi, S. F., Lee, J., ... & Chung, S. (2022). Mediation Effect of Self-Efficacy and Resilience on the Psychological Well-Being of Lebanese People during the Crises of the COVID-19 Pandemic and the Beirut Explosion, *Frontiers in Psychiatry*, 12(1), 190-218. <https://doi.org/10.3389/fpsy.2021.733578>
- Lapin, B., Mate, K., Li, Y., & Thakore, N. (2022). Subjective health perception prioritizes psychological well-being over physical function in advanced ALS: A multigroup structural equation modeling analysis, *Journal of the Neurological Sciences*, 442(1), 65-78. <https://doi.org/10.1016/j.jns.2022.120442>
- Molina-Sánchez, H., Ariza-Montes, A., Ortiz-Gomez, M., & Leal-Rodríguez, A. (2019). The subjective well-being challenge in the accounting profession: the role of job resources, *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 16(17), 30-41.
- O'Donnell, M., Dev, A. S., Antonoplis, S., D., & Nelson, L. (2022). Empirical audit and review and an assessment of evidentiary value in research on the psychological consequences of scarcity, *Psychological and Sciences*, 118(44), 38-51. <https://doi.org/10.1073/pnas.2103313118>
- O'Driscoll, M.P., Brough, P., & Kalliath, T.J. (2004). Work/family conflict, psychological well-being, satisfaction and social support: a longitudinal study in New Zealand, *Equal Opportunities International*, 23(1/2), 36-56. <https://doi.org/10.1108/02610150410787846>
- Perkins, R. E., & Fisher, N. R. (2010). Beyond mere existence: The auditing of care plans, *Journal of Mental Health*, 5(3), 275-286. <https://doi.org/10.1080/09638239650036947>.
- Saaty, T. L. (1999). Fundamentals of the Analytic Network Process. *Proceedings of ISAHP*, Kobe, Japan.
- Salehi, M., Aljhlani, A.K., & Shafeeq Nimr Al-Maliki, H. (2022). The effect of auditors' psychological characteristics on cultural values and social health, *Management Research Review*, <https://doi.org/10.1108/MRR-06-2021-0483>.
- Seligman, M. E. P., Schulman, P., DeRubeis, R. J., & Hollon, S. D. (1999). The prevention of depression and anxiety. *Prevention and Treatment*, 2(8), 1-32.
- Smith, J.R., & Hogg, M.A. (2008). *Social identity and attitudes*. In Crano, W. and Prislun, R. (Eds), *Attitudes and Attitude Change*, Psychology

Press, New York, NY, 337-360.

- Suwandi, M., Bulutoding, L., & Mappanyukki, A. (2020). Influence of Spiritual Intelligence and Role Stress on performance auditors with Psychological Well-Being as a Moderate (Study at the inspectorate of South Sulawesi Province), *International Journal of Advanced Engineering, Management and Science*, 6(6), 222-230.
- Turton, A., Langsford, M., Di Lorenzo, D., Zahra, D., Henshelwood, J., & Griffiths, T. (2020). An audit of emotional logic for mental health self-care improving social connection, *European Journal of Integrative Medicine*, 37(2), 276-303. <https://doi.org/10.1016/j.eujim.2020.101167>.
- Wang, J., Cheng, C., & Cheng, H. (2009). Fuzzy hierarchical Topsissfpr supplier selection, *Applied Soft Computing*, 9(2), 377-386.
- Yan, H., & Xie, S. (2016). How does auditors' work stress affect audit quality? Empirical evidence from the Chinese stock market. *China Journal of Accounting Research*, 9(4), 300-319.
- Zhao, M., Li, Y., & Lu, J. (2023). The effect of audit team's emotional intelligence on reduced audit quality behavior in audit firms: Considering the mediating effect of team trust and the moderating effect of knowledge sharing, *Frontiers in Psychology*, 13(1), 202-234. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.1082889>.

#### References [In Persian]

- Arad, H., Mashasha'i, S.M., & Bianfar, F. (2022). Audit commercialization and auditors' psychological well-being: an analysis of Iran's audit environment, *Accounting and Auditing Reviews*, 29(1), 1-25. [In Persian]
- Gholami Fatideh, A., Mehrani, K., & Tahriri, A. (2023). The Effect of time pressure, work-family conflict and role ambiguity on audit quality reduction behavior with the Mediating effect of work stress: An Analysis of the Iranian Audit Environment. *Empirical Studies in Financial Accounting*, 19(76), 65-96. [In Persian]
- Haqati, M., & Moghadamzadeh, A. (2022). Mediation model of mindfulness in the relationship between loneliness and psychological well-being: A moderated mediation approach, *Journal of Positive Psychology*, 8(2), 15-32. [In Persian]
- Jalali, R. (2012). Sampling in qualitative research, *Journal of Qualitative Research in Health Sciences*, 1(4), 310-320. [In Persian]
- Mahmoudi, F., & Sajjadi-Nejad, M. (2022). Psychological well-being of employees: the role of psychological capital and satisfaction of basic needs, *Research Journal of Positive Psychology*, 8(3), 41-60. [In Persian]

- Poorsamiei, M., Abdoli, M.R., Valiyan, H., & Safari Gerayli, M. (2021). Recognize the Approaches of Critical Thinking of Auditors and Its Representation in the Form of Link Analysis (IQA), *Empirical studies of financial accounting*, 18(69), 175-210 [In Persian]
- Ranjbar, H., Haqdoost, A., Salsali, M., Khushdel, A.R., Soleimani, M.A., Bahrami, N. (2011). Sampling in qualitative research: a guide to getting started, *Journal of the University of Medical Sciences of the Islamic Republic of Iran Army*, 3(10), 238-250. [In Persian]
- Rowshanali, A., Hejazi, R., Ranjbar, M. H., Abedini, B., & Rostamijaaz, H. (2022). Auditor's Inertial Behavior against Client Influence: An Analysis Based on the Comprehensiveness of Individual Characteristics. *Audit knowledge*, 22(87), 265-298. [In Persian]



پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی  
رتال جامع علوم انسانی

**استناد به این مقاله:** طالاری، شهلا، بهزادیان، فتح، صفری گرایلی، مهدی، ساعدی، رحمان. (۱۴۰۲). ارائه مدل بهزیستی روان‌شناختی حسابرسان و ارزیابی مضامین شناسایی شده در حرفه حسابرسی، *مطالعات تجربی حسابداری مالی*، ۲۰(۷۸)، ۲۲۱-۲۷۲.

DOI: 10.22054/qjma.2023.73810.2462



Empirical Studies in Financial Accounting is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.